Üksiknumber 5 senti.

JÄRWA TEATAJA

Järwamaa häälekandja.

Toimetus ja talitus: Paides, Pikk 2, telef. 101, pk. 20. Talitus avatud igal äripäeval kella 9-st kuni kella 2-ni p. l. Abitalitus Tapal, Esplanaadi 2, telef. 78, pk. 33.

Ilmub kolm korda nädalas: igal esmaspäeval, keskнädalal ja reedel.
Kaasandeks alandat hinnaga põllumajanduslik ajakiri „Eesti Talu"
Väljaandja: Usaldusühing „Järva Kirjastus".
Tegev ja vastutav toimetaja Johannes Kaup.

Tellimishinnad postiga:

1 kuu	kr. 0.60,	koos ajakiri „Eesti Taluga"	kr. 0.70
3 kuud	„ 1.70,	„ „ „	„ 1.90
6 „	„ 3.20,	„ „ „	„ 3.60
12 „	„ 6.—	„ „ „	„ 6.75

Tellimisi võetakse vastu alates iga kuu 1. või 15. kuupäevast.

Kuulutushinnad:
Viimasel leheküljel 6 senti millimeeter kuulutusveerul, tekstis 10 senti ja esiküljel 12 senti millimeeter 1 veerul.
Kuulutusi ja käsikirju võetakse vastu kalla 3-ni iga lehe ilmumise eelpäeval.
Aadressi muutmine 25 senti.

Nr. 109. Paides, reedel 17. septembril, 1937. aastal. 12. aastakäik.

Soovitame lugupeetud piimatalitustele

Rootsi „ALFA-LAVAL"
Saksa „VESTFALIA"
ja Soome „LACTA"
harilikke, poolhermeetilisi ja täishermeetilisi

koorelahutajaid

„Astva" ja Silkeborgi vabrikute uuemat tüüpi ning parimate katsetulemustega kroonitud

piimatööstuse masinaid.

Inglise plaatpastööre A. P. V. Praegusa'a parimaid üldtunnustatud piimaveokanne ja piimakurnasid Taani „F. M." ja Rootsi „Alfa" Võitünni materjali, pergamenti, võisoola, võivärvi, väävelhapet, amüülalkohooli, masinarihmu ning kõiki piimatalituses vajalikke laboratooriumitarbeid. Müük ainult piimatalitustele. Jälgige hinnakirju!

P. K. „VÕIEKSPORT".

Wodjal ka kodukultuuri päew.

Kodus saadud mõjustused kannawad inimest läbi kogu elu.

Üle riigi peeti ja peetakse kodukultuuri päewi. Kodu korraldamine on tõstetud ausse ja kodukultuuri wiljelemine pandud inimestele ja organisatsioonidele südamele.

Kodu on see püha paik, millest suure hellusega kirjutawad kirjanikud ja laulawad laulikud. Kodu on, millest suure õrnusega ja armastusega oma mälestusraamatutes räägiwad kõik suurmehed. Kodu on see paik, kust wõrsuwad meie riigi kandjad, kodanikud ja juhid. Kodu peab kaswatama ja sisendama lastele kõike seda, mis elu neilt nõuab täiskaswanult.

Kodu on maanoortelegi kahtlematalt kallim paik. Ja nii on siis täiesti loomulik, et maanoorte organisatsioonid on üheks peaalaks wõtnud õige maakultuuri wiljelemise ja lewitamise. Õige kodukultuur on selle aluseks.

Ei aita üksi, et tehakse kaswatustööd koolides ja organisatsioonides. Warajasem lapsepõlli weedetakse ikkagi kodus ja kooliajalgi suurem osa aega ollakse kodus. Ja see, mis seal lapsele õpetatud ja waated, mis talle seal sisendatud, need sööbiwad mällu, arendawad tema hingelaadi ja wastawalt kodusele kaswatusele ja kodumõjudele wõrsub uus riigikodanik.

Et kodukultuuri tõsta ja edendada, selleks on palju wõimalusi. Tahaksin siin eriti rõhutada maanoorte poolt esiletõstetud tegurit — õige waimu, õige maawaimu wiljelemist ja selle noortesse sisendamist.

„Mitte ühtki lapikest harimata maad!" ja „Iga maanoore au ja kohus on tööd teha!", seadis põllutöökoja esimees hr. A. Jürima juhtlauseks eesti põllumeestele ja maanoortele.

Me peame suunima noored maalt koolidesse, eriti põllutöökoolidesse, et nad õpiksid uuemaaegseid wõtteid põllumajanduses, et nad tutwuksid paremate töötamiswiisidega — ja et nad — tulekšid siis tagasi maale, õpetama kojujäänuid, õpetama ja ise praktiliselt ellu wiima kogutud teadmeid.

Meie kodu peab aga olema see, kus maalastesse sisendatakse õiget maawaimu, armastust ja lugupidamist looduse ja maakodu wastu. Selleks peame wiima maale enam kultuuri, maakultuuri. Peame kandma seda kodudesse ja talutubadesse, maast madalast istutama lastesse, noortesse töötahet, maaarmastust.

Mitte haiglast linna kohwikukultuuri, waid õiget maakultuuri wajame.

Maa wajab selleks enam haritlasi, kes on huwitatud maaelust ja maa-kultuuritöös; neid, kes tahawad töötada meie elujõulise maanoorusega ja pole huwitatud pääsust linna.

Kulturne kodu saagu aluseks meie maakultuurile.

Ewald Roosaare,
Paide põllum. konw.
maanoorte nõuandja.

Maanoorte päevadeks.

Aastas kord, kui Järwa maanoored peawad oma noortepäewa, tuleb kokkuwõtmisele ka nende töökilanse. Töö, mida teewad maanoored polegi nii kergesti arwudega wäljendataw, kuna see kannab eranditult tööoskuste ja teadmiste kogumise ilmet. Kui palju just oskusi õpitud ja teadmisi kogutud, ei saa arwudega näidata.

Need aga, kes tööle lähedal seisawad, teawad, et kohati kannab see eriti intensiiwset ilmet, ja aastate möödumisel on selgesti märgatawad töö tagajärjed nii liikmete eneste arenemises, kui ka nende kodudes, kus paljugi korraldatud nii kodukaunistusel, aianduses jne. Maanoorte töö awaldub ikka kõigepealt nende kodudes, kust noored pärit. Seal õpitakse ja katsetatakse mitmete asjade kallal, ja paljugi leiab rakenduse ka suuremas ulatuses.

Nii on maanoored wiinud taludesse-kodudesse uusi wiljasorte, koguni uusi kultuure, mida warem ei kaswatatud, on katseid tehtud wäetistega jne. Noored on agaralt kaasa aidanud ka oma ümbruse kaunistamisel. Kewadel istutati mitmes kohas ilupuid kodukülа tee äärtesse, kaunistati rahwamaju ja koole, kus noored koos käiwad. Aagrad on noored olnud ka wiljapuid ja põõsaid istutama ja paljundama.

Noortel on taulnud oma töös ka küllalt suure pinaega wõidelda mitmesuguste raskustega. Nii on palju ringe, kus muret teeb ruumide küsimus. Kus pole kooli- wõi rahwamaja, seal on tulnud sageli raha eest üürrida ruume. Ja see pole kerge. Töö edu on aga pidurdanud suuresti ka juhtide puudus. Külades pole tihti leida isikut, kes oleks suuteline noorte tööd juhtima. Õpetajad juhiwad enamuses teisi noorte organisatsioone. Maanoorte tööl on neid waid mõned. Maanoortele on abilisteks olnud maatulunduskonsulendid, kuid nendegi töö kisub neid mujale ja noori on saadud aidata mun töö kõrwal. On loota, et olukord sellel alal paraneb ja awanewad wõimalused töölerakendada üht maanoorte konsulenti täie tööjõuga.

Põllutöökoja töötab kontaktis praegu Järwamaal 25 maanoorte organisatsiooni ja neisse kuulub liai 1000 liiget. Nende juhid tulewad kokku Wodjale, et wiia kaasa oma kodudesse uusi teadmisi ja oskusi. Olgu nad terwitatud, sest nad kannawad laiali nooruslikku waimustust, mis kannab edasi kogu meie rahwast!

R. Leetoja,
Järwa maanoorte ühenduse sekretär.

Raadioaparaate

suures valikus algavaks hooajaks:

Maailmamargid: Marconi, Siera ja Telefunken.
Kodumaa aparaate: Standart, Tartu Telefoni Vabrik jne.
Proovige, kuulake ja otsustage.

Järva Majanduse Ühisus
Paides, telefon 90 ja 105.
Harukauplused: Koigis, Lõõlas, Annas, Väätsal, Mustla-Nõmmel, Ristil ja Mäeküllas.

Paide jaamaülema teenistusjuubel.

Johan Kapp 25 aastat raudtee teenistuses.

Kesknädalal läitus Paide raudteejaama ülemal Johann Kapp'il 25 aastat sellest päewast, mil ta astus raudtee teenistusse. Juubilar ise ei elnudki pidanud tähtpäewa silmas. Talle selgus see alles siis, kui äiselt rongilt Paide jaamas astus maha raudteewalitsuse esindaja, kes andis talle üle järgmisesisulise auaadressi:

„Tänasel päewal saab täis 25 aastat, mille kestel Teie kohusetruult olete pühendanud oma töö raudteele. Raudteewalitsus hindab kõrgelt Teie pikka taitmatut teenistust ning terwitab Teid tänase tähtsa päewa puhul. Direktor Raudsepp."

Samas andis ta juubilarile üle ka kirjaliku terwituse kol. Kasakult. Kajutame siinkohal juhust tubli töömehe südamlikuks õnnitlemiseks.

Johann Kapp on sündinud 28. aprillil 1891. aastal Walgamaal Löwe wallas talupidaja pojana. Lõpetanud Helme kihelkonnakooli, jätkas ta õpinguid Tartu seminaris. Raudtee teenistusse astus 1912. aastal Walgas telegrafistina, millisel kohal teenis ühe aasta. Selle järele astus Pikksaare raudteejaama jaamaülema abiks. Samale kohale tuli sealt Türile. 1926. aastal siirdus Eśnasse jaamaülemaks, kus teenis tuni 1935. aasta 1. maini. Sealt alates teenib jaamaülemana Paides.

J. Kapp on tuntud wäga wastutulelikuna ja kohusetruu ametnikuna ja inimesena, missuguisena ta wõitnud wäga paljude sooja poolehoiu. Waatamata rasketele teenistuskohustele on Kapp leidnud alati wõimalusi wõtta osa ka seltskondlikust tegewusest. Eśnas olles oli ta tuletõrje ühingu asuwusest. Eśnas olles oli ta tuletõrje ühingu esimees. Paides tegeleb J. Kapp tuletõrjes, kaitseliidus, isamaaliidus jne.

Ta on wõtnud osa wabadussõjast wabatahtlikuna, kus osutatud tunnustusweärseid teeneid. Muide tema teenetel wallutati Pikksaare jaama juures hulk punaste kuulipildujaid.

Suur lõikuspidu Annas.

Anna maanoorte ringi ja Anna maanaiste seltsi korraldusel toimub 24. oktoobril Purdi rahwamajas suur lõikuspidu, milline algab jumalateenistusega Anna kirikus. Aktus ja ühine peolaud on rahwamajas. Kõnelema on palutud ja oodatakse põllutöökoja esimeest hr. Aug. Jürimat ja peatoimetajat A. Oidermat. Samas kantakse hiljem ette näidend „Õpetatud sulane".

Wäliskaubandus augustis 1,3 milj. kr. aktiiwne

Eesti väljavedu kasvas peamiselt metsa, või ja põlevkivi alal.

Wäliskaubanduslik tegewus augustis areneb endiselt hoogsalt. Eriti tähelepanuwäärivat tõusu osutas wäljawedu. Esmakordselt käesolewal aastal ületas wäljaweo tõus nii suhteliselt kui wäärtuselt sisseweo kaswu.

Augustis weeti sisse kaupu 9,8 miljoni krooni ning wälja 11,1 miljoni krooni wäärtuses. Wäljaweo ülekaal on augustis seega 1,3 miljonit krooni. Aasta tagasi samal kuul weeti sisse 7,5 miljoni krooni ning wälja 8,1 miljoni krooni wäärtuses. Käesolewa aasta augustis sissewedu ületas eelmist aastat seega 2,3 miljoni krooniga ehk 31 protsendiga ja wäljawedu 3 miljoni krooniga ehk 36 protsendiga.

Käesolewa aasta kaheksa kuu jooksul weeti sisse kaupu 72,1 miljoni krooni wäärtuses eelmise aasta 53,9 miljoni krooni wastu ning wälja weeti 62,2 miljoni krooni wäärtuses eelmise aasta 52,7 miljoni krooni wastu. Käesolewa aasta tõus wõrreldes möödunud aastaga oli sisseweo osas 33 protsenti ja wäljaweo osas 17 protsenti.

Kaheksa kuu wäliskaubandusliku tegewuse tulemuses kujunes bilanss passiiwseks käesolewal aastal 9,9 miljoni krooniga läinud aasta 1,2 miljoni krooni wastu.

Augusti sisseweos esinewatest kaupadest osutasid suhteliselt kõige suuremat kaswu tera- ja jahwatatud wili, aed- ja juurwili, paberitoorained, instrumendid ja aparaadid, loomariigi saadused ning keemia toorained.

Wäljaweo osas andsid augustis üldisest 3 miljoni kroonisest kaswust metsamaterjalid üksi ligemale poole, s. o. 1,3 miljonit krooni. Tawaliselt on meie wäljaweo tunduwam tõus toimunud ikka metsa arwel. Käesolewa aasta augustis weeti wälja metsa 3 miljoni krooni wäärtuses eelmise aasta 1,7 miljoni krooni wastu. Käesolewa aasta wäärtuse summa suurenemise andis peamiselt metsamaterjalide hinna tõus.

Teistest tähtsamatest kaupadest kaswas põlewkiwi tooröli wäljawedu 463 tuh. krooni wõrra. Põlewkiwi tooröli weeti wälja augustis 7464 tonni 603 tuh. krooni wäärtuses eelmise aasta 1852 tonni ja 140 tuh. krooni wastu.

Wõi wäljawedu suurenes 380 tuh. krooni wõrra, andes käesolewal aastal 2,4 miljonit krooni möödunud aasta 2 miljoni krooni wastu. Lina ja takkude wäljawedu andis juurdekaswu 278 tuh. krooni.

Shirley Temple.

Väike filmitäht, kinopubliku armsaim lemmik, viibib praegu ühes oma vanematega Honolulus, Havaii saartel.

Torm tegi Sõrwes kalapüügile järsu lõpu.

Kalureid tabasid suured ainelised kahjud.

Teisipäewal Läänemerel ja Liiwi lahel möllanud edelatorm, millest lehe eelmises numbris lühidalt teatasime, tabas kõige raskemalt Sõrwe kalureid, Sõrwe tipust kuni Ansekülani on torm teinud puhta töö: peagu kõik suured angerjamõrrad, milliseid sellel wahemaal oli meres üle 40, on häwitatud. Iga niisugune mõrd maksab aga 1500 krooni. Suur lainetus ajas mõrrad muda täis, waiad murdusid ja wõrgud hakkasid põhja mööda triiwima ning rebenesid.

Kõige rohkem mõrdu oli siin meres Muhust, Koguwa küla kaluritel Schmuulidel, 14—15 suurmõrda, umbes 2 miljoni sendi wäärtuses. 60 protsenti neist wõrkudest on täiesti häwinenud, kuna ülejäänud osa loodetakse weel osaliselt päästa.

Isak Estermanil, Torgu w. Mäebe külast, oli meres üle ühe miljoni sendi wäärtuses mõrdu ja torm häwitas nad kõik. Samuti häwitas torm sama küla elanikul Märt Kokk'al umbes ühe miljoni sendi wäärtuses kalawõrke.

Üldse tegutses selles piirkonnas suuremaid kalureid tosina ümber, kes wõrkude häwinemise tagajärjel kõik nüüd reast wälja on löödud. Tõsi küll, osaliselt saab ju mõrdu paigata ja lappida, kuid see wõtab aega. Praegu puhub merel 4-palline tuul ja selle waibumisel alles saawad kalurid oma häwinenud waranduse riismeid koguma hakata, ning siis alles selgub, mida lappida wõib ja mida mitte. Kuna wõrkude jäänused on mudaga segi paisatud, siis arwawad kalurid, et nende wäljawõtmine ja kokkukogumine wõtab wähemalt paar nädalat.

Nii tegi möödunud esimene sügistorm Sõrwes keset parimat hooaega angerjapüügile järsu lõpu.

Wähem said kannatada need mõrrad, mis asusid meres Anseküla ja Salme wahel, kuna need jäid rohkem maa warju.

Lained on ära wiinud ka mitu angerjasumpa ja ühe kaluri paadi. Wiimane leiti hiljem üles, kuid sumpadest pole seni jälgegi märgatud.

Kalurite ainelist kahju, mis kalliste angerjamõrdade häwinemise tõttu kahtlemata wäga kõrgele tõuseb, on praegu wõimata kindlaks teha. See selgub alles paari nädala pärast, kui wõrkude riismed on kokku kogutud.

Üks karu sõi teise ära?

Huwitawa nähte jälile sattusid Rakwere metskonna ametnikud hiljuti. Metsast leiti karu jäänused. Keegi loom oli karu ära söönud. Ollakse kindlas arwamises, et sellega on hakkama saanud teine karu. Arwatawasti on üks karudest olnud haawatud ja were lõhna tundes on teine karu ta ära murdnud ja ära söönud.

Lõppes sokujaht...

Sokujaht lõppes 14. septembril. Tänawu oli riigimetsade walitsusest antud wälja umbes 1000 sokulaskmise luba. Kui palju nende lubade järele sokkusid maha lasti, see selgub hiljem. Teada on, et harilikult lastakse sokkusid maha 40—50 protsenti wäljaantud lubade arwust. Nii peaks see-aastanegi saak olema sokujahist 400—500 sokku. Sokulaskmise luba maksab 10 krooni. Peale selle kõik muud jahipidamisega ühenduses olewad kulud. Nii kujuneb sokupraad kalliks maiuspalaks ja peosöögiks, mida serweeritakse harukordsetel juhtudel. Meil walmistati sokupraadi näiteks Rootsi kuningale tema külaskäigu puhul.

Algas püüjaht.

Sokujahi lõppedes algas 16. sept. püüjaht. See wältab lühikest aega — 31. oktoobrini, seega kõigest 1½ kuud. Kui ilmad on wihmased ja udused, nagu nad seda on harilikult sügisel, siis püüjaht suuremat lõbu ei paku.

Riiklike ettevõtete ülejäägid kasvavad.

Ülewaate riiklikkude ettewõtete tegewusest 1934.—36. a. annab riigi konjunkturinstituudi ajakirjas keskarwepidamise büroo juhataja N. Puura. Riiklike ettewõtete tegewustulemused on saadsad ja märksa paremad kui kolmel eelmisel aastal. Kokku on kõik riiklikud ettewõtted (nii eripõhikirjade alusel kui ka eripõhikirjadeta tegutsewad) annud ülejääki: 1936./37. aastal 18,8 milj. kr., 1935./36. aastal 16,9 milj. kr. ja 1934./35. aastal 15,2 milj. krooni.

Karjapoiss teiba otsas.

Õnnetus Wirumaal.

Püssi w., Warja külas juhtus omalaadne õnnetus 12-a. karjapoisi Oswald Saarega. Rohuaias kiiresti joostes mullika järele ei panud ta tähele pöösaste wahel poolkaldakile asendis olewat terawa otsaga teiwast ja tormas selle otsa. Teraw teiwas tungis poisil reielihastest läbi, eest sisse, tagant wälja, kusjuures purunes üks suurem wereson.

Poiss toimetati arsti juurde rawile.

Piimatalitustele 7.000 kr. auhindadeks.

„Wõiekspord" hindas Berliini wõiwõistlusest osa wõtnud piimaühingute teeneid.

7000 krooni auhindadeks piimatalitustele, kelle wõi esines hea eduga rahwuswahelisel wõiwõistlusel Berliinis, otsustati anda p. k. „Wõiekspordi" nõukogu neljapäewasel koosolekul. Iga piimatalitus saab 500 krooni suuruse auhinna ja peale selle weel mälestusmärgi wastawate pealkirjadega ülespanemiseks piimatalituse ruumes. Auhinna osalisteks saawad järgmised 14 piimatalitust: Oiu, Muhu, Sürgawere, Metsaküla, Wastemõisa, Helme, Karula, Saare, Kuigatsi, Kanepi, Mäksa, Mäetaguse, Koigi ja Paadremaa.

Auhinna määramisel „Wõiekspordi" nõukogu awaldas soowi, et antud rahaga hinnatakse paremate piimatoojate ja ühistegelaste teeneid.

Küttepuud on tänawu odawamad.

Möödunud aastaga võrreldes on puuhinnad langenud 5-10 protsenti. — Kaalumisel puuhindade tõstmine.

Kütteainete alal on hindadeküsimus eelolewaks hooajaks weel lõplikult kujunemata, kirjutab konjunktuurinstituudi septembrikuu numbris kütteainete inspektor ins. H. Uuemõis. Aktsiaselts „Eesti metsatööstusel" püsiwad küttepuude hinnad praegu möödunud sügisel määratud tasemel Eraturul on wiimastel kuudel tagasihoidlikkude ostude tõttu küttepuude hinnad isegi weidi alanenud. Hinnaalandus on tunduwam Tartus, kus see oli kuni 10 protsenti. Tallinnas on hinnad alanenud kuni 5 protsenti.

Kütteainete komiteele on aktsiaselts „Eesti metsatööstus" esinenud hinnatõstmise ettepanekuga, mis olewat wajalik osalt metsatakside kõrgendamise, osalt töötlemiskallinemise tõttu. Praegu on kütteainete komitees see hinnatõstmise ettepanek kaalumisel.

Esimese sordi kased maksawad praegu „Eesti metsatööstuses" puulaos wäikemüügil Tallinna ja Tartu laos 7 krooni 20 senti ruumimeeter. Erahoowides ühes kojuwedamisega maksawad kased Tallinnas keskmiselt 8 krooni ja Tartus 7,20 krooni ruumimeeter.

Turbahind oli möödunud sügisel ja talwel Tallinnas koormawiisi ühes kojuweoga aktsiaselts „Eesti turbatööstuses" 13,50 krooni tonn ja suurmüügil 9 krooni tonn, franko wagun raudteejaamas raba asukohas. Tänawu jäi wäikemüügihind laost endiseks, ainult kojuweoga kallineb hind 25 senti tonnilt. mis on tingitud weoraha kallinemisest. Suurmüügihind rabas on tõusnud 1 kroon ja maksab praegu 10 krooni.

Põlewkiwihinda tõsteti käesolewal suwel umbes 10 protsenti. Seda tehti osalt tööjõu kallinemise tagajärjel, peamiselt aga seetõttu, et mullu sügisel, mil tõsteti teiste kütteainete hinda jäi põlewkiwihind endisele tasemele ja oli liiga madal.

Tallinna madalalt leiti laewariismed.

Tundmatu aurik käis Wilsandi karide wahel.

Aurik „Nordland" teatas kolmapäewal Tallinna sadamawõimudele, et Tallinna madalal ujuwad laewariismed. Weeteede walitsus saatis aurik „Sekstant'i" kohale. „Sekstanti" meeskond leidis merel triiwimas purjelaewa deki, palke ja nende küljes laewaluugi raamid. Tundemärkide järele on laewariismed pärit purjek „Ahto'lt", mille torm paiskas möödunud aastal Kopli lahes randa. Wiimaste päewade torm on teinud „Ahto" praami kallal tugewasti häwitustööd ja kannud sealt osi merele.

Suurem, tundmata aurik sõitis Wilsandi lähedal karide wahele kolmapäewal, nagu teatatakse Wilsandi tuletornist. Nähtawasti oli tugew wool triiwinud auriku õigest kursist kõrwale. Oli iga silmapilk karta laewa kinnijooksmist. Kuid laewa kapten oskas pikema manööwerdamise järele siiski laewa karide wahelt wälja juhtida.

RAADIO SAATEKAVA

Tallinn ja Tartu.
Pühapäewal, 19. septembril.

8.30 Äratusmäng. 8.35 Wõimlemine. 9.05 Hommikkontsert heliplaatidelt. 10.00 Jumalateenistus E. apostliku-usu kirikust. Teenib ülempreester Kolla. (Ainult Tartu). 10.15 Saksakeelne jumalateenistus Niguliste kirikust. Teenib Praost z. Mühlen. (Ainult Tallinn). 12.00 Pool tundi ooperimuusikat. Esitawad Marta Runge (sopran) ja Gugo Sutt (bariton. 13.00 Põllumajanduslikke teateid. 13.10—14.00 Lõunane kontsert heliplaatidelt. 16.35 Heliplaate ja reklaami. 16.45 Eesti-Läti jalgpallimaawõistlus. 2. poolaja kirjeldus Riiast — reporteerib H. Mikkin.

17.45 Kerget muusikalist ajawiidet. (Heliplaadid). 18.30 Helmi Mäelo: Reisiwesteid Ameerikast. 1. Ameerika hälli juures. (Ülekanne Tartust). 19.00 Ooperimuusikat. Riigi ringhäälingu orkester. Juhatab Raimund Kull. 20.00 Lugemistund. Aino Talwi esitab katkendi O. Lutsu jutustusest „Suwi". 20.30 Akkordeonimuusikat. Esitab Jaan Lehmus. 20.50 Päewauudiseid ja seletusi järgnewaks ülekandeks. 21.00 Helweetsia Euroopa-kontsert. (Ülekanne Zürichist ja Lausanne'ist). 22.00 Ajanäitaja-õiendus ja ilmateade. 22.05 Moodsat tantsumuusikat dancing-palace'ist „Gloria". (Kurt Strobeli orkester.) 22.50 Päewauudiseid.

Tallinn ja Tartu.
Esmaspäewal, 20. septembril.

7.00 Äratusmäng. 7.05 Wõimlemine. 7.20 Päewauudiseid. 7.25 Hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 Hommikpalwus Jaani kirikust — kand. mag. L. Tedder. 8.30 Tallinna turu ülewaade (Ainult Tallinn).

17.50 Heliplaate ja reklaami. 18.00 Sulliwani helitöid. (Heliplaadid). 18.30 Inglise keele tund algajaile — mag. J. Silwet. (Ülekanne Tartust). 19.00 Kirillowi mandolinistide kwintett. 19.30 Päewauudiseid. 20.00 Ajanäitaja-õiendus ja ilmateade. 20.05 Ooperiaariaid. Esitab tenor Martin Taras. 20.25 Riigi ringhäälingu direktori ins. F. Olbrei raadiowestlus. 20.00 Kirikumuusikakontsert. (Ülekanne Piiskoplikust Toomkirikust). 21.55 Aiandus-mesindusnõuannet. 22.10 Kuulsad dirigendid juhatawad suurte meistrite wäikesi helitöid. (Heliplaadid). 22.55 Päewauudiseid.

Tallinn ja Tartu.
Teisipäewal, 21. septembril.

7.00 Äratusmäng. 7.05 Wõimlemine. 7.20 Päewauudiseid. 7.25 Hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 Hommikpalwus Jaani kirikust. — õp. A. Soosaar. 8.30 Tallinna ja Tartu turu ülewaade

17.50 Heliplaate ja reklaami. 18.00 Lastetund. Esitatakse 4 katke Bassewitse lastejutust „Peetrikese reis". 18.30 Prantsuse keele tund — mag. Kalista Kann. 19.00 Jazzmuusikat kahel klaweril. Esinewad Fr. Weebel ja K. Paalse. 19.30 Päewauudiseid. 20.00 Ajanäitaja-õiendus, ilma- ja taimekaitseteateid. 20.05 Wiis minutit terwisele — dr. med. M. Kaik. (Ülekanne Tartust). 20.10 Bass Theodor Shaljapin laulab M. Mussorgskit. (Heliplaadid). 20.30 Ott Rõdali: Island — maa, kus ei tunta waesust. 21.00 Esperantokeelne nädalakroonika. 21.10 L. v. Beethoveni helitöid. Riigi ringhäälingu orkester. Juhatab Raimund Kull. 22.00 Aktuaalne weerandtund. 22.15 Riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juhatab Raimund Kull. 22.55 Päewauudiseid.

Jaapanlased wõitsid suure lahingu.

Hiinlased avaldavad taganedes äärmiselt visa vastupanu. — Terved Hiina kompaniid eelistasid surma lahinguväljal. — Jaapanlaste lõplikuks eesmärgiks on Põhja-Hiina okupeerimine kuni Kollase jõeni.

ETA. Peking, 16. septembril.

(Reuter.) Kasutades oma rünnakul peagu kõiki mehhaniseeritud relwatüüpe jaapanlased on sundinud hiinlased taganema kogu 70 miili pikkusel frondil Pekingist edelapool. Hiina wäed, umbes 150.000 meest, awaldasid wisa wastupanu, kuid tankide, raskete suurtükkide ja lennukite puudumisel nad osutusid wõimetuiks. Terved Hiina kompaniid eelistasid taganemise asemel lahingus surra. Jaapani allikaist teatatakse, et Jaapani wäed on edasi tunginud 5—9 miili, ja et nad on juba peagu oma eesmärgil, sest kui hiinlased ei taha end lasta Peking Hankou raudteepiirkonnas ümber haarata, siis on nad sunnitud alustama üldist taganemist lõunapoole.

ETA. Tokio, 16. septembril.

Domei agentuur teatab, et jaapanlaste pealetungi lõplikuks eesmärgiks on Põhja-Hiina puhastamine Hiina wägedest kuni Kollase jõeni. Selle kawatsuse läbiwiimiseks olewat wajalik ka hiinlaste teise kaitseliini purustamine Paotingist lõunapool.

Jaapani väed tungisid üle Tshuma jõe.

ETA. Peking, 16. sept.

(DNB.) Jaapani wäed läksid täna parwedel üle sügawa Tshuma jõe. Nad jatkawad edasitungi umbes 8 kilomeetri pikkusel frondil. Hiina wäed taganewad, et pääseda neid ähwardawast ümberhaarangust. Wõitlused kestawad. Jaapani lennukid pommitasid täna Paotingi. Lennukid pildusid alla leudlehti, milledes Hiina wägesid kutsutakse taganema Kollasest jõest lõunapoole, et säästa Hopei prowintsi elanikke sõjakoledusist. Jatkates pealetungi, Jaapani wäed wallutasid Hunyani ja Niototsheni linna.

Kuni Kollase jõeni välja.

ETA. Tientsin, 16. sept.

(DNB.) Jaapanlaste edasitung Põhja-Hiinas edela suunas areneb kiiresti. Paistab, et Jaapani wägede nus ülemjuhataja Terauchi kasutab kõiki abinõusid, et wõimalikult kiiresti edasi tungida kuni Kollase jõeni. Tatungi wallutamisel on jaapanlaste kätte langenud kogu sealne sõjamoonaladu.

Õhurünnak Shansi pealinnale.

ETA. Shanghai, 16. septembril.

(Havas.) Jaapani lennukid korraldasid eile kaks pommirünnakut Shansi pealinnale Taiyuanile. Hommikusest retkest wõttis osa 15 lennukit. Lennukitelt pillutud pommid on nõudnud 20 ohwrit. Õhtul neli Jaapani pommilennukit löödi tagasi Hiina lennukitõrjekahurite poolt. Hiina agentuur Central News teatab, et kaheksa Jaapani lennukit on eile õhtul püüdnud pommitada Kantoni, kuid on tagasi löödud Hiina kahurite poolt.

Jaapanlaste kaotused Shanghai frondil.

ETA. Shanghai, 16. septembril.

(DNB.) Jaapani sõjawäeatashee Shanghais teatas, et Jaapani wäed on Shanghai frondil 23. augustist kuni 3. septembrini kaotanud 905 meest surnutena ja 2574 meest haawatutena.

Hiina allikaist teatatakse, et täna oli Lotieni piirkonnas ägedaid wõitlusi. Jaapanlased olewat sunnitud Lotienist taganema. Edasi teatatakse, et Hiina lennukid on täna pommitanud Wusungi ja Paoshani. Shanghai frondi teistes sektorites olewat tänane päew möödunud wõrdlemisi waikselt, sest kestwad wihmasajud takistawad laiaulatuslikke operatsioone.

Oodata Liuliho langemist.

ETA. Peking, 16. sept.

(Reuter.) Jaapanlased teatawad, et nad on saawutanud uut edu oma suures pealetungis Pekingist lõunapool. Paistab aga, et nende suur haarang on õnnestunud ainult osaliselt. Jaapani peawägi on juba Tshuma jõest üle läinud, jatkates edasitungi Tshotshou suunas. Jaapanlaste parem tiib Peking—Hankou raudtee piirkonnas on jõudnud juba wiie kilomeetrini Liulihost, mille langemist on oodata iga silmapilk. Hiina wäed awaldawad pealetungijaile wisa wastupanu.

Rõngu õpetaja õnnistatakse ametisse.

Rõngu koguduse õpetaja E. Lootsman õnnistatakse ametisse pühap. H. B. Rahamäe poolt. E. L. waliti Rõngu koguduse õpetajaks 15. detf. 1935. a.

Pildil pastor E. Lootsman.

Krõlenko langus Moskvas.

Vabastati kohtukomissari kohalt.

ETA. Moskwa, 16. septembril.

(Reuter.) Krõlenko on wabastatud kohtukomissari kohalt ja tema asemele on nimetatud Antonow-Owsejenko.

Veriseid kokkupõrkeid Budapestis.

ETA. Budapest, 17. septembril.

(Havas.) Seoses rahwussotsialistide meeleawaldustega oli Budapestis möödunud ööl mitu kokkupõrget. Politsei oli sunnitud wahele astuma. Tulistamisel on 14 isikut saanud haawata.

(DNB.) 15.000 ehitustöölist alustas täna meeleawaldusstreiki. Töölised nõuawad kaheksatunnilist tööpäewa. Ka mõningais prowintsilinnades töölised on katkestanud töö. Rahurikkumisi ei ole ette tulnud.

Poola jahtlaev 16 mehega hukkunud?

ETA. Warssawi, 17. sept.

(DNB.) Gdyniast teatatakse, et Poola jaht „Krystz of Arciszewski" ei ole jõudnud määratud ajaks sadamasse. Kardetakse, et jaht ühes oma 16-liikmelise meeskonnaga on hukkunud.

Stalini poeg rööviti?

Warssawi, 17. sept.

Warssawi leht „Dobry Wieczor" toob Moskwast teate, nagu oleks Stalini 12-aastane poeg Wasili röövitud. Röövi olewat sündinud ajal, mil Stalin olewat ühe kooliwenna saatel olnud päise päewa ajal koduteel koolist koju Kremli. GPU ja politseiwõimud olewat niihästi Moskwas kui ka prowintsis alustanud kohe kõige pingelisemat uurimistööd, mis aga seni polewat weel andnud tagajärgi. Leht teab weel rääkida, et noor Stalin olewat wiimasel ajal õige tihti esinenud awalikkuses kommunistide noorteorganisatsiooni pidudel ja ettewõtetel.

Mujalt kusagilt pole seda teadet weel kinnitatud.

Tuleõnnetus Tartus.

Reede hommikul kella ¼4 paiku süttisid põlema Tartus, Lai tän. 29 maja punkurid, mis kuulusid Raag'ile. Kuna kuuris oli rohkesti kuiwi puid ja tuli lewis suure kiirusega, kutjuti wälja ka wabatahtlik tuletõrje. Lähedal olew palkmaja wõttiski juba tuld. Samuti oli ka teine, kiwimaja, tuleohus. Ühisel jõul suudeti siiski tulele piir panna.

Maha põlesid ainult kunrid, mis olid tule wastu kindlustatud 1200 krooni eest.

Tartu arst murdis autoõnnetusel käelue.

Kraawisõit Toila lähedal.

Toila lähedal, Wirumaal, jooksis libeda tee tõttu kraawi Tartu arsti dr. B. Saimali sõiduauto ning sai wähemaid wigastusi. Autot juhtinud dr. Saimalile kukkus õnnetuse juures mingi pakk paremale käsiwarrele, mille tagajärjel murdus käelue randme lähedalt.

Kabalas põhjustas lehwiw present õnnetuse.

Wiljandimaal, Kabala wallas, wallamaja ja Wõhma alewiku wahelisel teel juhtus neljapäewa hommikul õnnetus Sinaida Lindega, 43 a. wana, kelle eluk. Alliku wallas Koidu külas. Olles teel koju hobusewankriga, tuli talle wastu weoauto W-118, mille koormal lehwis lahtiselt present. Hobune ehmus sellest ja paiskas wankri kraawi. Sellejuures S. Linde murdis parema õlawarre luu ja sai kergemaid wigastusi paremale reiele, põlwele ja näole. Ta toimetati rawile Tallinna haiglasse.

Auto juht ja omanik jäi kindlaks tegemata, kuna sõiduk õnnetuse kohal ei peatunud.

Loodetaw ilm

laupäewal, 18. septembril.

Merel päewal kuni 5-palliseid, maal keskmise kiirusega lõuna ja kagu tuuli, pilwine, ajutiste selginemistega; hommikul paiguti udu, harwade hoowihmade wõimalus, temperatuur muutuseta.

Eesti meister esikohal!

Keres võitis Reshevsky.

Pinenevus Keres-Capablanca kohtamise ümber.

ETA. Wiin, 16. septembril.

Semmeringi maleturniiri kuuendas woorus Capablanca wõitis Flohri. Eestlane Keres wõitis hiilgawas mängus Reshewsky. Arendades India kaitse awangut ta surus Reshewsky kitsikusse ja wõitis 57. käigul. Seega Keres asus turniiri juhtima. Edasi kuuendas woorus Ragosin wõitis Petrowsi, kuna Eliskases-Fine'i partii jäi pooleli. Täna lõpetati ka Capablanca-Ragosini poolelijäänud partii, mis lõppes wiigiga.

Turniiri seis on praegu järgmine: 1) Keres 4½ p., 2) Fine 3½ p. (1), 3) Capablanca 3½ p., 4), 5), ja 6) Reshewsky, Flohr ja Ragosin 3 p., 7) Eliskases 1 p. (1), 8) Petrows ½ p.

Seekordse wõiduga seadis Keres mängusuhte Reshewskyga enda kasuks 2:1. Teatawasti wõistles Keres endise imelapse ja praeguse Ühendriikide meistri Samuel Reshewskyga Kemeris. Sealse kaotuse rewanšheeris Keres Stokholmi oliimpial. Reshewskyt loeti Flohri ja Botwinniku kõrwal kõige andekamaks ja wäljawaaterikkamaks kandidaadiks maletroonile, seetõttu on Kerese wõit wäga tähtis ja hinnataw. Et turniiril igaüks mängib igaühega kaks partiid (kaheringiline turniir), siis on Reshewskyl weel wõimalus seda kaotust tasuda. Teisel kohtamisel on aga Keresel walged malendid, ja see on märgataw woodustus.

Rõõmustaw oli ka endise maailmameistri, Kuuba saarelt pärinewa J. R. Capablanca wõit ametliku maailmameistrikandidaadi S. Flohri üle. Hea turniiriseis on praegu peale Kerese weel ameeriklasel Fine'il. Kui ta peaks õnnelikult suutma wõita wiigiseisu Eliskase wastu, siis saab ta weel Kerese kätte.

Eelseiswast kohtumisest Keres-Capablanca oleneb nüüd, kuidas lõpeb turniiri esimene ring. Kui Keres suudab wastu seista Capablanca kainele, masinlikule stiilile, siis jääb ta wõistluse etteotsa.

Isegi kui meie noor meister Keres turniiri teisel poolel ei suuda sama tugewasti esineda, wõib loota tema auhinnale tulekut. Kodumaalaste rahulolu ja kiitust põlwib Keres aga igal juhul. Ei ole juguai nõutaw, et ta nii noorelt saawutaks wõimaluse wõistelda maailmameistri nimele.

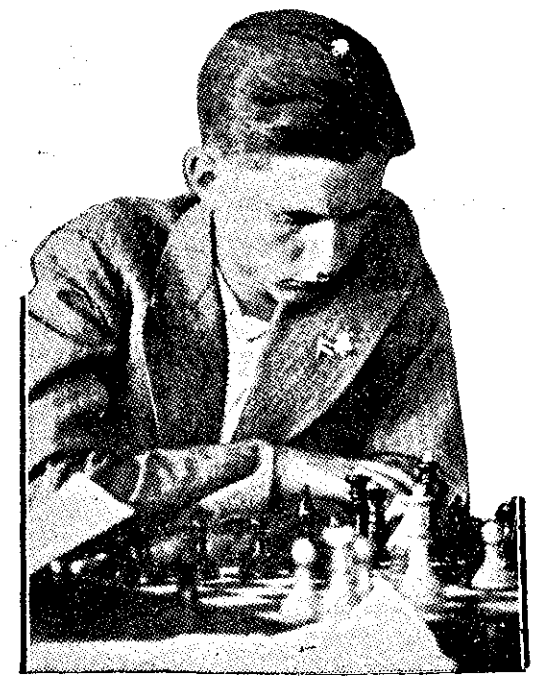

Eesti noor malemeister P. Keres, kes tugeva mänguga wõitis Semmeringi turniiril Reshevsky ja asus wõistlusel esikohale.

Rahwuswaheline suurwaras tabati Tallinnas

Tartus warastas taskust 1000 krooni. Läinud aastal lõi üle Tallinnas 6000 krooni. Wangistatu portfell klosetipaberi pakkidega. Äraandlikud saapatallad.

Tallinnas tabas kriminaalpolitsei rahwuswahelise suurwarga, kes oli nii Tallinnas kui ka Tartus toime pannud tuhandetesse kroonidesse ulatawate rahasummade wargusi. Tartus oli ta alles mõne päewa eest warastanud Eesti panga osakonnas kelleltki isikult taskust 1000-kroonise rahapaki. Nüüd on ka selgunud, et sama isik warastas läinud aastal Tormoleni äris a.-s. Rumberg, Tuberg ja Ko. ekspetiitoril W. Korendil portfelli 6000 krooniga, wahetades osawalt letil Korendi portfelli oma portfelliga, mis sisaldas ainult kummikoti saapataldadega.

Tabatu nimetas end esiti Emil-Mandel Herschkowitschiks ja hiljem Benjamin Jliwitskiks. Kas seegi on ta õige nimi, on alles lahtine. Ta on rahwuselt juut ja 47 aastat wana.

Rahwuswaheline waras paigutati reedel wanglasse.

Tabamine toimus kriminaalpolitsei poolt

Eesti panga operatsioonisaalis.

Pangas olbi nimelt tähele pannud, et juba mõnda päewa liigub panga saalis ringi keegi kahtlane isik, kes teraselt peab silmas pangas käijaid ja rahasaajaid. Kahtlane isik peetigi kinni ja toodi kriminaalpolitseisse ülekuulamisele. Mees näitas ette Tshehhoslowakkia passi Emil-Mandel Herschkowitschi nimele. Pärit ütles enese olewat aga Antwerpenist. Pass näis wäliselt olewat korras.

Mehe isiku selgitamiseks

läkitas kriminaalpolitsei Antwerpeni politseile telegrammi,

paludes kiirelt teatada, kas Herschkowitsch on sealt pärit. Wastus telegrammi näol saabus õige pea ja teatati, et Antwerpenis selleninimelist isikut pole elanud. Nõnda selgus, et tabatu jutt ei wasta tõele. Mees tunnistaski puiklemiste järele üles, et ta nimi pole mitte Herschkowitsch waid Benjamin Jliwitski, pärit Wilnost.

Tal oli kaasas pruunist nahast portfell, milles leidus

hulk sajakrooniste rahade suurusi klosetipaberi pakke.

Need olid mõeldud nähtawasti portfelli wahetamise puhuks pangas kellegi rahaportfelli wastu. Läinud aastal ekspediitor Korendi wahetatud portfellist leiti kummikott mõnede nahksete saapataldadega, milliseid kaniakse saabaste sees. Nüüd selgus, et

tabatu kandis täpselt samasuguseid saapataldu. Jliwitskil ei jäänudki muud üle, kui wõttis omaks läinud aastal Tormoleni äris soorituud 6000 krooni warguse. Samuti tunnistas ta üles ka Tartus toimitud 1000 krooni warguse. Warastatud rahasummad oli ta läkitanud Wilnosse.

Tallinnas oli ta peatunud wõõrastemaja „Roomas".

Nagu selgitati, oli Benjamin Jliwitski Eestisse tulnud üle piiri tänawu 17. augustil, wahepeal käinud Lätis ja siis jälle uuesti tulnud Eestisse 2. septembril. Siin liikus ta ringi mitmel pool, käis Tartus ja wiimaks Tallinnas, kus kawatses Eesti pangas

otsida endale ohwrit, kellelt warastada portfelli rahapakkidega.

B. Jliwitski ei tegelnud üldse wäikeste wargustega, waid waritses tuhandeid krooni. Arwatawasti on ta ka wälismail samalaadseid wargusi toiminud.

Kümme poissi sai tules surma.

ETA. London, 16. sept.

(Reuter.) Tuleõnnetuse kohta Kirkintillochi farmis Glasgow lähedal teatatakse täiendawalt, et kõik kümme ohwrit on noored poisid 13—23 aasta wanuses. Poisid olid alles hiljuti tulnud Jirimaalt. ühes neidega oli tulnud ka 14 tüdrukut. Õnnetuse ööl poisid magasid kahekordse maja ülemisel korral ja tüdrukud alumisel korral. Tüdrukuil õnnestus endid päästa, kuna poisid jäid tulle. Osa laipu on tundmatuseni põlenud. Tuleohwrid olid Iiri põllutöölised. Hoone süttis põlema warahommikul.

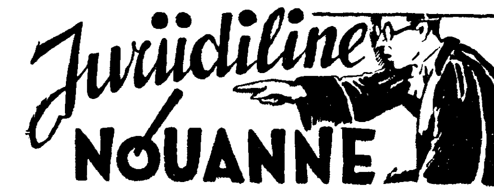

Wastus lugejale 13217. Taluperemees ei ole kohustatud tasuma taluteenija haigestumisel tema rawikulusid, wälja arwatud tööõnnetuse tagajärjel saadud wigastuse rawikulud esimese 2 nädala jooksul, kuna peale selle tasub need riik. Tööõnnetusest mittetingitud haigust peab taluteenija omal kulul arstima, kui see teisiti peremehega pole kokku lepitud. Lühiajalise haiguse korral peremees teenijat enne tähtaega ja ette ütlemata wallandada ei saa.

Wastus lugejale 51. Talu pantimisel saab pikaajalist ja odawaprotsendilist laenu Maapangast wõi Maakrediitseltsist, mõlemate asukoht Tallinnas, Wabaduse puiestee nr. 1. Maapangal on esindajad ka teistes linnades, kelle poole ligemas linnas pöörata wõite. Laenu soowiawaldus sellekohasel küsimuse blanketil täidetult tuleb esitada otse panka. Blanketti wõite pangast kirjateel wälja tellida. Maakrediitseltsist antakse laenu kuni umbes 50 aastani äramaksuga 6—7% aastas, mis sisaldab laenu kustutust kui ka protsenti, ja millega kustub ka laen. Umbes samad laenutingimused on ka Maapangal.

Wastus lugejale X. Isa wõib talu müüa ja seda takistada ei saa muul teel, kui isa pillamise pärast hooldamise alla wõttes, milleks pärijad peawad palwe esitama ringkonnakohtule, juurde lisades tõendusi wõi üles andes tunnistajaid isa joomise ja raiskamise kohta. Ühtlasi tuleb kohut paluda kohe keelumärkus krepostiraamatusse sisse kanda, muidu wõib isa enne asja otsustamist talu ära müüa wõi wõlgadega koormata.

Wastus lugejale 1851. Telefonipostide asetamisega teile sündinud kahju ja korratuste pärast pöörake esijoones kohaliku postkontori ülema poole ja kui see tagajärgi ei anna, siis esitage kaebus postiwalitsusele Tallinnas, Kreutzwaldi tän. nr. 12.

Wastus lugejale 6413. Kui naaber üle piiri teie maad omawoliliselt kasutab, siis wõite tsiwiilkohtukorras omandusõiguse tunnistamist wõi walduse jaluleseadmist nõuda. Wiimaste nõudmine tuleb esitada jaoskonnakohtunikule 1 aasta jooksul arwates walduse rikkumisest. Kui see aeg möödunud, siis tuleb esitada omanduse õiguse tunnistamise nõudmine ringkonnakohtule. — Tsiwiilkohtu korras saab asja lahendada ainult siis, kui piirimärgid olemas ja selged. Kui seda ei ole, siis tuleb esijoones piiride kindlaksmääramiseks palwe esitada maakorralduse komisjonile, kelle ülesandeks nüüd ka piiritülide lahendamine on.

Wastus lugejale 80. Talu õige nimi on see, mis kinnistusraamatusse sisse kantud. Kuna see sissekanne tehakse asundustalu ostulepingu põhjal riigiga, siis on ostulepingu nimi õige, kuigi wallakirjades teisiti on.

Wastus lugejale 2922. Tähtajaks tasumata wekslel tuleb notarile protestimiseks esitada hiljemalt teisel äripäewal peale weksli tähtpäewa. Notar saadab weksliandjale kirjaliku maksunõudmise ja mittemaksmise korral protestib weksli kolmandal äripäewal peale weksli tähtpäewa. Hiljem enam protestida ei saa. Protestimata weksli järele wabanewad wastutusest girandid (pealkirjutajad) ja wekslipidaja saab nõudmise tõsta harilikus tsiwiilkohtu korras (mitte sunnitäite korras) ainult weksli wäljaandja wastu 5 aasta jooksul, arwates weksli tähtpäewast, kuna peale selle 5 aasta möödumist weksel igasuguse, ka wõlakohustuse jõu kaotab ja selle järele midagi nõuda ei saa. Protestitud weksli järele tuleb kohtulik nõue sunnitäite korras esitada weksli wäljaandja wastu 5 aasta jooksul arwates weksli tähtpäewast ja girantide wastu hiljemalt 1 aasta jooksul, arwates protestipäewast. Hiljem neid tähtpäewi wabanewad weksliandja ja girandid maksmisest. Nõudmise weksli wäljaandja ja girantide wastu wõib korraga tõsta (1 aasta jooksul). Girant, kes maksis weksli, wõib eelmiste girantide wastu sunnitäite nõude kohtus esitada 6 kuu jooksul arwates maksmise päewast, kuid 3 aasta möödumisel arwates weksli tähtpäewast ei ole lubatud nõuetega esinemine girantide wahel. Sundotsusega weksli järele wõib kohtuotsust täita piiramata aja jooksul, kui wiimasest täite-toimingust wõlglase wastu ei ole möödunud 10 aastat.

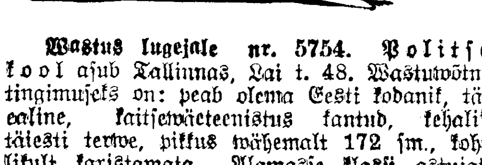

Wastus lugejale nr. 5754. Politseikool asub Tallinnas, Lai t. 48. Wastuwõtmise tingimusteks on: peab olema Eesti kodanik, täisealine, kaitsewäeteenistus kantud, kehaliselt täiesti terwe, pikkus wähemalt 172 sm., kohtulikult karistamata. Alamasse klassi astujatelt nõutakse wähemalt 6-kl. algkooli ja kõrgemasse klassi — keskkooli haridust. Kõrgemasse klassi astujad peawad uue korra järele olema üks aasta politseiameti kandidaatideks ilma palgata (nad saawad tasuta warustuse ja kus see olemas — ka ühiselu ruumid). Kuuldawasti alam klass alustab tööd tulewa aasta sügisel, kõrgema klassi kohta pole andmeid; sellest antakse eraldi teada ajalehtedes.

Teemeistrite ettewalmistamise kool kool asub Tartus Poeglaste gümnaasiumi juures Riia tän. 111. Wastu wõetakse 6-kl. algkooli lõpetanuid, kusjuures sisseastumise katsed on eesti keeles ja matemaatikas algkooli kursuse ulatuses. Peale selle on weel psühho-tehnilised katsed, milledele erilist ettewalmistust ei saa olla. Wastu wõetakse 14—20 a. wanuseid, kuid ministeeriumi eriloal wõib ka teha erandeid. Kursus on koolis 4-aastane. Kool annab keskkooli õiguse. Walmistatakse ette teemeistreid nii maanteele kui ka raudteele. Õppetöö algab ühel ajal keskkoolide ja gümnaasiumidega.

Wastus lugejale nr. 2777. Kuna soowite astuda sõjawäeteenistusse enne sundaega, tuleb teil kui Tartumaalt päritolewal pöörduda wastawa soowiawaldusega Sõjawäe ringkonna ülema poole (Tartus, Ülikooli tn. 20). Soowiawaldusele tuleb juure lisada tõendused hariduse kohta, wanemate nõusoleku allkiri, ärakiri isikutunnistusest, tõendus politseilt karistamatuse üle ja juhul, kui soowite mõnda eriwäeosasse teenima astuda, siis ka selle wäeosa ülema nõusolek.

Riigihoidjale esitletakse kõik Pärnumaa wallawanemad.

Pühapäewal Pärnumaa rahwuspäew.

Pühapäewal, 19. septembril elab Pärnu ja maakond oma suuremat tänawust pidupäewa — Isamaaliidu Pärnumaa komitee ja Pärnu linna ja maakonna seltskondlikkude organisatsioonide poolt korraldatawat 2. rahwuspäewa. Eeltööd selleks on kõik lõpule jõudmas.

Rahwuspäew algab pühap. kl. 8 rahwuslippude wäljapanekuga maal ja linnas. Kell 9 pannakse pärg langenud kangelaste kalmistule. Riigihoidja K. Pätsile sõidab maakonna piirile wastu maawalitsuse esimees teiste ametlike esindajatega. Kella poole 11 on Suursilla juurde üles riwistatud aukompanii ja seltskondl. organisats. esindajad, samuti kõik Pärnumaa walla- ja alewiwanemad. Maawalitsuse esimees tutwustab saabuwale Riigihoidjale omawalitsuse juhte. Edasi sõidetakse rannahotelli. Tänawatele, kust Riigihoidja läbi sõidab, paigutatakse tuletõrje, kaitseliidu, noorsoo organisatsioonide jne. spaleerid.

Kell pool 12 paigutab Isamaaliidu Tallinna osak. lilli Lydia Koidula ausambale. Kell 12 minnakse rongkäigus staadionile, kus peetakse aktus.

Õhtupoolikul on rannapargis wabaõhu ettekanne. Hiljem on Rannasaalis kooswiibimine.

Pihtla Tarwitajate ühisus 15-aastane.

Pihtla Tarvitajate Ühisuse juhatus 1937. a.
Esimene rida: (vasakult) ärijuht Voldemar Puusepp, kirjatoimetaja Oskar Kivi, abiesimees Kaarel Remmel, esimees Leonhard Schlup, kassahoidja Hain Maripuu, abilaekur Aleksander Rahnel ja abikaupluse vastutav müüja Marie lin. Teine rida: (vasakult) harunõukoguliige Aleksander Lepik, revisjonikomisjoni esimees Joosep Remmel, revisj. komis. liige Riidu Laus, raamatupidaja Emil Lõhmus, revisj. komis. liige Aleksander Sepp, harunõukogu liikmed: Riidu Salu ja Priidu Lõhmus.

Käesolewa aasta sügisel pühitseb Pihtla tarwitajate ühisus Saaremaal oma äritegewuse 15 aasta juubelit.

Pihtla tarwitajate ühisus on tüübilisi maa ühistegelisi ettewõtteid, mis said oma alguse sõjajärgsetel kriisiaastatel. Tuli hakata tegutsema wõrratult kitsastes oludes ja rasketes tingimustes ning seetõttu paljud säärastest ühingutest ei saanudki tegutsemisjõulisteks. Pihtla tarwitajate ühisus aga on suutnud kõigi raskuste kiuste end pealwee hoida ja aja jooksul elujõuliseks ühistegeliseks ettewõtteks wälja kaswada.

Pihtla tarwitajate ühisus asutati Püha põllumeeste seltsi poolt 1922. a. tähendatud seltsi kaubandusosakonnana. Äritegewust alustati 19. septembril, milline päew on wõetud ühingu aastapäewaks. Sel päewal toodi Kuressaarest esimene kaup kohale ja asetati A. Lausi majja, kuhu awati kauplus.

13. weebruaril 1924. aastal alustas ühing iseseiswat tegewust (senini tegutses ta Pihtla põllumeeste seltsi kaubandusosakonnana) Püha kaubatarwitajate ühisuse nime all.

Kuigi tegutseda tuli äärmiselt rasketes oludes ja alaliste wõlgadega maadeldes, jõuti siiski nii kaugele, et wõidi hakata oma maja muretsemise peale mõtlema. 1927. a. wõis ühing juba kolida oma majja, maja plats saadi Pihtla wallalt.

15. detsembril 1929. a. peetud erakorralise peakoosoleku otsuse põhjal wõeti ühingu nimeks „Pihtla tarwitajate ühisus", mille põhikiri registreeriti 22. weebruaril 1930. a. ja millise nime all ühing tegutseb tänapäewani.

1932. a. algul jõudsid raskused ühingu elus haripunktini ja arwati juba näha wõiwat 10 aastat tegutsenud ettewõtte kokkuwarisemist. Pöörde tõi aga uue ärijuhi walimine, kelleks sai Ameerikast äsja kodumaale saabunud oma walla mees Woldemar Puusepp. See suurte kogemustega ärimees pani seisma ühingu langustendentsi ja, olles hea organisaator, suutis lühikese ajaga taaselustada äri tegewuse. Tarwitajais hakkas uuesti kaswama usk ühistegewuse mõttesse, mille tagajärjel ühingu liikmete arw ja kaupluse ostjaskond kiiresti hakkas kaswama.

1936. a. aruandes oli äriseis tasakaalus 13805,63 krooniga, näidates ülejääki 362,43 krooni.

Juubeliaastal omab ühing kaks kauplust: peakauplus oma majas Pihtlas ja harukauplus Tõllustes. Wiimane asutati 1930. a. kewadel. Peale kaubandusliku ala tegutseb ühing põllumajandussaaduste wahetalituse alal.

1937. a. juhatusse kuuluwad: Leonhard Schlup, Hain Maripuu, Aleksander Rahnel, Kaarel Remmel ja Oskar Kiwi.

Tuli Pärnu rannahotellis.

Salapärasel kombel süttis hoone pööning. Tulest saadi kiiresti jagu.

Neljapäewa hommikul k. 10 paiku teatas Pärnu rannahotelli kojamees tuletõrjele ja politseile, et rannahotelli hoone pööningul on tuli lahti pääsenud. Tuld ja suitsu nähti tõuswat pööningu wasakpoolsel otsal. Tuletõrjujad ruttasid kiirelt kohale mootorpritsidega, samuti olid kiirelt kohal ka ametiwõimude esindajad.

Selgus, et tuli leegitses hotelli pööningu põrandal, haarates ka juba katust. Treppide kaudu juhiti woolikud üles pööningule ja tulest saadi wõimsate weejugadega peagi jagu. Tuli oli rikkunud hotelli pööningu põrandat ja katust, ka oli häwinenud tules üks uks. Hotelli katuse sarikad on puust, katus on kaetud plekiga.

Millest tuli sai alguse, on täiesti mõistatuslik. Hotell on juba mõnda aega suletud ja majas ei ela kedagi peale kojamehe, kelle korter asub keldrikorral. Ka keskkütteahjusid pole köetud.

Arwatakse, et tuli wõis tekkida kas elektri lühiühendusest wõi siis juba kurja käe läbi. Tule põhjuste selgitamisega on ametiwõimud tegewuses.

Linnawalitsuse kahju tuleõnnetuse läbi wõib tõusta mõnesaja krooni peale. Hoone on tule wastu kindlustatud.

Kirju veerg.

JULGE EMAKARU VENEVERE METSADES.

Wenewere metsade piirkonnas elutsewad põllupidajad wõiwad juba teist aastat märgata talude ümbruskonnas ringi liikumas suurt wigase jalaga emakaru, kes on julge nagu mõni koduloom. Millegipärast hakkas karule meeldima ühe metsatalu ümbrus, kus teda päewade wiisi wõis kolamas märgata. Öösiti heitis karu magama talu elumajast paarisaja meetri kaugusel asuwale heinasaole.

Sama emakaru on lausa nuhtluseks metsas marjul käiwatele naistele. Karul on saanud kombeks seni naisi mööda metsa taga ajada, kuni mõni neist temale oma marjakorwi maha jätab. Karu teeb selle siis tühjaks ja laseb naistel rahulikult minna. Järgmisel päewal on ta aga juba warakult jälle kohal, jälgides läbi põõsaste huwiga naiste tööd. Parajal ajal asub marjulistele „ligi" ja noolib seni, kuni korwi marjadega on oma waldusse saanud.

RÄPINA KIRIKU 125 A. VANUNE VIGASEKEELELINE KIRJASÕNA-TAHVEL AUKOHAL.

Räpina ew. lut.-usu koguduse kirikus püsib korjanduskarbi posti küljes ikka aukohal 125-a. wanune wäga wigasekeeleliselt trükitud pühakirjasisuline kirjatahwel, millega kutsutakse kodanikke annetama.

Kirja tekst ise kõlab järgmiselt: „Jesus ütleb Andke sis antas teile ka, Ka kinni tükkit ning Kuhja Päga Mõõt peap teie Üska antama Sest kumma Mõõdoga teie mõõdate sega mõõdetas teile jälle. Nink weel: Tõttelikkult minna ütlen teile mes teie ollette tenno üttele, nende kige wähhambide sease, sedda ollete minnole tennu Ja Pawli sõnna omma nee: Ke annap se andko helde Sõämaga ke armo heidap se tekko sedda rõmoga. Nink weel: Hebrealiste Ram: Heateggemist nink Jaggamist ärge unnetage mitte: sest nisuguste ohwri omma Jummala Meeleperrast. Se om Santide Ladik. Ja temä om Jummala Abbi ja Holekandmisse läbi sija Paika sanu säetus."

„Kirjutettu 1811 aajastal 26. oktobri Ku päiwal."

LONDON TAHAB VÕRUMAA PÄHKLEID.

Keegi Haanja walla kodanik saatis kui aja eest Londonisse ühele tuttawale, kes teenib kellegi koloniaal-kaupmehe juures, paar kilo Haanja pähkleid. Eesti pähklid olewat seal päris waimustust tekitanud ja ärimees tahaks neid Eestist suuremal hulgal kõrge tasu eest saada.

KESKMINE ELUIGA PIKENEB.

Ameerika kindlustusseltside liit on awaldanud statistilisi andmeid, mis äratawad üldist huwi. Aastail 1911—12 kindlustusseltsid määrasid arwutuste põhjal inimese keskmiseks elueaks 46,63 aastat, millele wastawalt nad koostasid ka tariifid. Wiimase 25 aasta jooksul on aga rahwa terwishoid, arstiteadus ja eluwiisi korraldamine teinud selliseid edusamme, et keskmine eluiga on tõusnud 60,30 aastale. Just see asjaolu on kindlustusseltsidele wõimaldanud tunduwalt alandada elukindlustuse tariife neil isikuil, kes on üle 45 aasta wanad. 25 aastat tagasi ei tahtnud seltsid nii wanade isikute elu kindlustamist meeleldi wastu wõtta ja kui nad seda tegid, siis ikka kõrge tariifiga.

KÄÄBUSTE KONGRESS.

Tulewa aasta algul kogunewad Budapesti kõigi maade kääbused, liliputlased, et üheskoos asuda oma seisukorra parandamisele. Liliputlased ei soowi enam, et neid koheldaks kui mänguasju, näidatakse kui imeloomi tsirkustes ja kabareedes. Nad leiawad, et nad on täisõiguslikud kodanikud, kes kuuluwad ainult wäiksesse rassi, ja nad tahawad, et neid koheldakse kui täiswäärtuslikke inimesi.

HALJAD LATERNAPOSTID.

Teadagi leidub selliseid haruldusi vaid piiramatute võimaluste maal, nimelt Kalifornia päikeseküllasel rannikul.

Tallinna tehnikainstituudi esimene aastapäev.

Organiseerimisaeg tehnikainstituudis jõuab lõpule.

Sisukas aktus tehnikaülikooli asutamispäeva tähistamiseks.

Pilte Tallinna Tehnikainstituudi aastapäeva aktusest. Paremal: Rektor prof. P. Kogerman pidamas avakõnet. Vasakul — aktusest osavõtjad . Esimeses reas istuvad vabariigi valitsuse ja Tartu ülikooli esindajad ning instituudi õppejõud.

Tallinna tehnikainstituut pühitses kolmapäewal oma esimest aastapäewa. Pidupäewa puhul seisis töö kõigis ajutustes ja laboratooriumides. Suur rahwuslipp instituudi peahoone tornis kuulutas juba kaugele, et meie kõrgemal tehnilisel õppeasutusel on pidupäew.

Aastapäewa puhul toimus instituudis pidulik aktus, mis algas kell weerand 1 päewal. Juba warakult hakkas Koplisse walguma üliõpilasi, noori ja wanemaid. Aktusesaal täitus peaaegu wiimase kohani üliõpilastega, õppejõududega ja kutsutud külalistega. Tehnikainstituut on aastase tegewuse kestel suutnud luua kontakti õige laialdaste ringkondadega; seda tõendas rohke arw mitmesuguste asutuste esindajaid aktusel. Seal wiibisid — riigikohtu esimees K. Parts, abiliinapea A. Uesson, linnanõunik J. Konts, kooliwalitsuse direktor J. Kiisel, kindral Riiberg, kindr. Helk, kol. Kasekamp, haridusministeeriumi noorte osakonna juhataja kol. J. Wellerind j. t. Walitsuse ja haridusministri esindajana wõttis aktusest osa teaduse ja kunsti osakonna direktor dr. J. Wasar.

Aktuse awas sissejuhatawa kõnega rektor prof. P. Kogerman, märkides, et instituudi esimene tegewusaasta on möödunud organiseerimise tähe all. See on nõudnud õppejõududelt suurt pingutust.

Rüüd, pärast esimest aastat, ollakse awamisraskustest juba üle. Suure tehnilise õppeasutuse organiseerimistöö on suuresti soodustanud wabariigi walitsuse, Riigihoidja ja haridusministri soe suhtumine ja kaasabi, mis aidanud üle kõigist raskustest.

Rektori awasõnade järele wõttis peakõneks sõna ehitusosakonna esindaja dekaan prof. O. Madisson. Kõne teemaks oli ta walinud „Tehnika filosoofia", käsitades seda teaduslikult ja äärmiselt huwitawalt. Puudutades selles küsimust ka Eesti ja wäike-rahwaste seisukohalt, lõpetas prof. O. Madisson oma hoogsa kõne: „Meie, praeguse aja elanikud, püsime mööduud aegade õlgadel, milline loodud tehnika kaudu. Ja meie peame looma ka tulewiku jaoks. Tehnikas leidub küllalt idealismi, et kullata ajajärku tulewastele põlwedele."

Peakõneleja järele asus kõnetooli wabariigi walitsuse, haridusministri ja haridusministeeriumi esindaja dir. dr. J. Wasar. Andes edasi instituudile südamlikud terwitused, ta lausus, et aasta jooksul on tehnikainstituut saawutanud wäga palju. Igaüks, kes siin töötajatega on kokku puutunud, peab imestama nende saawutusi. Jääb soowida waid, et töö jatkuks sama hooga ja samas waimus.

Oma nooremat kaaslast polnud unustanud ka Tartu ülikool. Tema esindajana wiibis aktusel matemaatika-loodusteaduskonna dekaan prof. H. Riikoja, kes Tartu ülikooli nimel terwitades lausus, et ülikool jälgib suure huwiga tehnikainstituudi tööd. Tuleb loota, et need sidemed, mis kahe kõrgema õppeasutuse wahel olemas, weelgi tiiweneksid. Tuleb loota, et pole kaugel aeg, kus kaks kõrgemat õppeasutust waatamata sellele, et nad töötawad teine teisel alal, teine teises linnas, waimselt moodustawad ühe ühise terwiku.

Tehnikainstituudi üliõpilaste nimel terwitas üliõpilane B. Koot.

Kõnetooli asus selle järele jälle rektor prof. P. Kogerman, lugedes ette aastapäewaks saabunud kirjalikud terwitused. Eriliste kiidusõnadega wõeti wastu sõjawägede ülemjuhataja kindral J. Laidoneri õnnesoowi-telegramm. Samuti kwiteeriti kiidusõnadega telegrammid sõjawägede staabiülema abilt kol. Plaksilt, piiskop Rahamägi'lt, kindralitelt Kaulerilt ja Kurwitsalt, kol. Kasekampilt, ja teistelt.

Awaldanud tänu kõigile terwitajaile, andis rektor pikema huwitawa ülewaate instituudi tegewusest aasta kestel.

Masin röövis mehel käe.

Õnnetus wiljapeksul Kohtlas.

Wirumaal, Kohtla wallas, Ereda asunduses juhtus kolmapäewal raske õnnetus wiljapeksul. Kaarel Paju talus oli käsil suure garnituuriga wiljapekemine. Umbes kella 1 ajal päewal läks masinist Nigulas Mae kohendama masinat käigu ajal, kuna puistajate juures wajas mingi osa korraldamist. Seejuures haaras masin ta wasaku käe, millel puistaja wahel muljuti katki mõlemad käewarreluud ja neid ümbritsewad lihased rebiti puruks. Wigastatu toimetati kiiresti arsti juurde esmaabiks ja sealt edasi Rakwere erahaiglasse, kus tunnistati wigastus raskeks. Haiglas wõeti ette kiire operatsioon ning lõigati maha wasak käsi küünarnukist saadik.

Nigulas Mae on 33 a. wana, pärit samast külast Paju naabertalust.

Allmaakaevuri õnnetus Kütte-Jõus.

Kütte-Jõu põlewkiwikaewanduses langes streki ääres põlewkiwi sorteeriwale töölisele Arno Järwesaarele, 25 a. wana, kaewiku laest peale kiwe ja mulda, mis wiisid mehe pikali. Õnneks polnud langenud kiht wäga raske ja mees natukese aja pärast toibudes puges wälja.

Kaewanduse ambulatooriumis selgus, et Järwesaarele on pähe tekkinud kaks haawa, purunenud wasakul käel õrm, ning wigastada saanud ka selg ja riftlnud.

300.000 kr. wäärtuses uusi koolimaju Pärnumaale.

Iseseisvuse kestel on Pärnumaal ehitatud 21 uut ja ümber ehitatud 10 koolimaja.

Tänawu on Pärnumaal käimas rida suuremaid koolimajade ehitusi, umbes 300.000 kr. wäärtuses. Mitu uut haridustemplit walmib juba käesolewaks koolihoojaks, kuna mõnede ehitus wiiakse sügiseks katuse alla.

Suurim ehitus tänawu ja üldse wiimastel aastatel koolimajade alal Pärnumaal toimub Laiksaare Mastiarus, kuhu püstitatakse kahekordne kiwist kooli- ja rahwamaja arh. M. Meriwälja plaani järele. Uus ehitus tuleb kesklütte ja wesiwarustusega ning läheb maksma kr. 100.000. Hoone tänawu lõplikult ei walmi, küll wiiakse ehitus aga sügiseks katuse alla. Teine samasuguse moodne ehitus tuleb Sauga walda. See läheb maksma 80.000 kr. Tänawu hilissügiseks loodetakse osa ruume tarwitusele wõtta.

Lõplikult walmiwad. öieti ongi juba walminud uued koolimajad Pati-Ristiküllas ja Laatres. Pati Ristiküla koolimaja õnnistatakse 3. okt. See, kahekordne hoone läks maksma 27.863 kr., millises summas on 10.000 kr. riigi laenu. Laatre koolimaja läks maksma 35.000 krooni, millises summas on 6.000 kr. riigi laenu.

Asundusameti poolt ehitatakse ajakohane haridustempel Häädemeeste wallas Wõidukula asunduses. See läheb maksma 37.600 krooni. Kapitaalne remont ja suurdeehitus wiiakse läbi Ilue-Kariste wallas Koksilla algkooli hoone juures. See läheb maksma 11.500 krooni.

Olgu wõrdluseks eeltoodule märgitud, et kogu riikliku iseseiswuse kestel on Pärnumaal ehitatud 21 uut koolimaja ja kapitaalseid ümberehitusi teostatud 10 koolimaja juures. Uute koolimajade ehitamine Pärnumaal on läinud maksma 386.918,39 krooni, ümberehitused aga 155.925,32 krooni, kokku seega 542.843,71 krooni.

Motoklubist warastati kaks rändauhinda.

Tallinna kriminaalpolitseile awaldati „Eesti motoklubi" juhatuse poolt, et nende klubi ruumist, mis asub Narwa maanteel nr. 42, on öösel ukseriiwide awamise teel warastatud kirjutusmasin ja kaks rändauhinda — riigiwanema poolt annetatud kristallwaas ja Pärnu linnawalitsuse poolt annetatud hõbekarikas. Esemete wäärtus — 285 krooni. Wargus tuli ilmsiks kolmapäewa hommikul.

Veiste saatmine Venemaale jatkub.

Tartust ja Tõrvast läks Venesse 95 veist.

Lisaks nädalawahetusel Wenesse saadetud 196 weisele läks teisipäewal, 14. septembril Wenemaa poole teele uus saadetis karilowmi, kokku 95 weist, mis olid kokku ostetud Tartu ja Tõrwa ümbruse talupidajailt Eesti tõulooma kaswatajate ühingu wahetalitusel. Mis puutub seekordses saadetises leidunud weiste hindadesse, siis olid need samal tasemel nagu eelmisel kokkuostul.

Neljapäewal laaditakse Wigala jaamas wagunitesse Wenemaale saatmiseks umbes 30—35 weist, mis on kokku ostetud kohalikelt karjapidajailt. Täna algas wenelaste komisjonide ringsõit Rakwere, Keeni ja Wõhma ümbruses, kust kokkuostetud weised lähewad Wenemaa poole teele käesolewa kuu lõpul.

Eksportlambalihal püsib endine hind.

Lambaliha hindade noteerimise komisjonis määrati kesknädalal eksportlambaliha hinnaks Tallinna tapamajades fordi ja headuse järgi 75—80 senti kilo. Eluskaalu hinnaks saateaamades määrati 33—36 senti kilo. 15.—21. septembrini lubatakse eksportida 3500 kilo lambaliha. Määratud hinnad on wõrdsed eelmise noteeringuga ja need püsiwad juba pikemat aega.

Nõuandeid perenaistele.

Kohupiima koogid kartuliga.

½ kg. peenendatud kohupiimale lisatakse 2 muna, 125 gr. suhkrut, 100 gr. jahu, 250 gr. riivitud keedetud kartuleid, soola, sidruni koort ja riivsai. Segatakse kõik hästi ja vormitakse jahuga või riivsaiaga riputatud laual ümmargused või piklikud koogid. Küpsetatakse pannil võiga kuldpruuniks ja antakse lauale suhkru-kaneeliga või marjakompotiga.

Kohupiima vormiroog.

¾ kg. kohupiima surutakse läbi sõela, lisatakse 2 supilusika täit koort, pisut soola, sidruni koort, suhkruga vahustatud 3—4 munarebu, 100 gr. sulavõid, 50 gr. jahu, 1 tass korinte või rosinaid ja lõpuks vahustatud munavalget. Segu tõstetakse võitud vormi, peale riputatakse riivsai ja küpsetatakse ½ — ¾ tundi. Süüakse mahlakastega või rõõsa piimaga.

Porgandi püree.

½ kg. tooreid riivitud porgandeid hautatakse võis, lisades vähe vett. Kui porgandid pehmed, valatakse piim juurde; keema tõustes riputatakse vähe mannat ja maitse järele soola.

Kuidas saame head teed.

Elaw waielus oli hiljuti ühes Inglise lehes selle kohta, kuidas walmistada kõige paremat teed. Kuna inglased on wäga suured tee tarwitajad, siis ei ole huwituseta nende näpunäidetega tutwuda.

Kõigepealt juba *teekannul* arwati olewat suur mõju joogi wäärtusele. Kas aga teekann peab olema hõbedast wõi mitte, selle üle läksid arwamised lahku. Kuigi mõni majaproua energiliselt soowitas hõbedast kannu, näidati teiselt poolt weenwalt, et just sawikannus saab parima joogi. Nähtawasti tuleb kannu küsimus lahendada igaühel rahakoti järele.

Wesi tee jaoks ei tohi aga kiga kana keeda, waid teda peab kohe tarwitama pärast keemahakkamist. Ja keeta tuleb hästi suurel tulel. Kui weekatla kaas liikuma hakkab, siis on õige aeg keetmist lõpetada.

Tee peab „tõmbama" mitte wähem kui 5 wõi 6 minutit. Walmis tee olgu heleda kullakarwa wärwitooniga.

Kas piim tuleb kallata klaasi enne wõi pärast teed, selle üle läksid samuti paljude arwamised lahku. Üks asjatundja rõhutas aga eriti kindlalt, et piim tuleb teele peale walada, mitte aga enne teed klaasi kallata, siis saawat parima maitsega jook.

29-aastane vanaema.

Ungaris elab noorim vanaema maailmas. Maria Mlinarits omab 29-aastasena tütrepoja, keda ta siin hoiab süles. Vasakul tema kõrval seisab ta tütar — lapse ema.

Sildade „esiwanemad“ kaowad.

Vasakul: Aug. Roiu, kauaaegne Luunja parvemees parve üle Emajõe väntamas. Paremal: Pr. Kurss — Kärevere parvenaine on innuga oma töö juures.

Luunja sild, mille kandejõudu neil päewil proo kuni wana jõeläng on täitmata, tuleb sõitjail ületada unesti kaewatud jõge ja parwe, et pääse millal Luunja parw, mis on aastasadasid wedan „esiwanemad“ — parwed ehk liikuwad sillad läh endile nut witi, awatakse lähemal ajal liiklemiseks. Seninii kasutada nii silda kui ka parwe: silda — et da üle Emajõe. Ei ole aga kaugel enam aeg, ud reisijaid, lõpetab oma olemasolu. Sildade ewad ajalukku ja parwewedajad peawad otsima teenistust.

Eesti wõitis Balti poksiturniiri suurelt.

Riia, 17. septembril.

Eesti wõitis Balti poksiturniiri suure ja kindla ülekaaluga. Kaheksast eestlasest kuus saawutasid Balti meistri tiitli. Maawõistluse Lätiga wõitis Eesti 12 : 4, Leedu üle oli juba saawutatud wõit 13 : 3. Tegelikult ka Läti wõideti 13 : 3, sest punktikohtunike täiesti õide otsusega Larents-Tjasto matshi tulemus kuulutati wiigiks, kuid pärast lätlaste protesti peakohtunik tunnistas wõitjaks lätlase. Punkte saawutas Eesti 25, Läti 19 ja Leedu 4.

Meistritiitlid toowad koju H. Gutman, K. Käbi, E. Seepere, N. Stepulow, W. Leet ja M. Linnamägi. K. Käbi omandas tiitli juba neljandat korda, E. Seepere ja N. Stepulow on nüüd kolmekordsed Balti meistrid.

Wiimasel wõistlusõhtul koondus Läti spordihoonesse turniiri otsustawaid matshe jälgima üle 3000 pealtwaataja, ligi 1000 inimest jäid ruumipuudusel uksetaha. Gutman wõitis ülekaalukalt oma wastase lätlase Dolgicersi, N. Stepulow Knissise ja Linnamägi wiis knock-outi weerele läti raskekaallase Litchensi. Suureks üllatusmeheks oli noor kerge-keskkaallane Larents, kes Läti parima poksija Tjastoga kohates saawutas isegi kerge ülekaalu; matsh kuulutati wiigiks, kuid hiljem punktikohtunike otsusest hoolimata lätlasest peakohtunik kuulutas wõitjaks Tjasto.

Poolakaid ka talweks Eestisse?

Põllutöökoda saatis reedel põllutööministrile ettepaneku, et osa Poola põllutöölisi lubataks tööle jääda ka talweks. Teatawasti lõpeb Poola põllutööliste tööluba 1. nowembril, kuid nüüd on selgunud, et osa peremehi tahab poolakaid jätta tööle ka talweks. Sel puhul tahaksid mitmed poolakad tuua Eestisse oma perekonnaliikmed. Praegu kogutakse konwentidest andmeid, palju poolakaid tahetakse talwistele töödele jätta. Esialgsete andmete järele paistab, et tegemist wõiks olla 50—60 poola perekonna.

Põllutöökojal olewat andmete järgi on maal nõudmine tööliste järgi endiselt suur ja seda ei saa rahuldada ainuüksi oma töö jõuga.

Loomade ja liha hinnad

Põllutöökoja alatisel elustapaloomade ja lihaturul

reedel, 17. septembril.

Põllutöökoja Tallinna alatine loomaturg tujunes täesoleva nädala teisel poolel ootamatult suureks, peaasjalikult laatadelt kokkutoodud loomade arwel. Kuna lihanõudmine püsib ühtlasena endisel tasemel kestmisena, sellest tingituna nõrgenesid ka tapaweiste hinnad õige tunduwalt. Nii maksid pullid ja mullikad 53—57 s. tapakaalu ja 23—29 s. eluskaalu kilo, seega eelmise nädalaga wõrreldes nõrgenemine 3—5 s. tilolt.

Nuumatud lehmad 60—62 s., rammusad 55—60 s., kestmised 50—55 s. ja lahjad 45—50 s. tapakaalu kilo. Eluskaalu hinnad 15—30 s. piires kilo, olenewalt eelnimetatud sordist rammususe järele.

Wasikaid alla kestmise. Nõudmine kestmine. Hinnad püsiwad. Nii maksid tapetud wasikad 55—85 s. piires kilo. Eluswasikad 32—52 s. kilo.

Lammaste pakkumine suur. Nõudmine kestmine. Hinnad nõrgenesid kuni 10 s. liha kilolt. Tapetud lambad maksid täna 35—50 s. piires kilo. Eluslambad 25—36 s. kilo.

Sigade pakkumine weidi suureneb. Nõudmine kestmine. Tapetud sead maksid 85—92 s. piires kilo. Tendents eelolewaks nädalaks selguseta.

Nahkade hinnad.

Weisenaha hinnad tõusid 5 s. wõrra kilolt. Nii maksiwad toored weisenahad nüüd 90 s. kilo. Wasikanahad 5.75—6.00 kr. tükk. Lambanahad 2,5—4,5 kr. tükk. Hõõbusenahad 13—15 kr. tükk.

Toodud hinnad on arwatud Tallinna loomaturul.

Hinnad Tallinna turul

Reedel, 17. septembril.

Lihahinnad wäikemüügil: Sealiha 100—120 s., weiseliha 45—85 s., wasikaliha 60—90 s., lambaliha 50—70 senti kilo.

Linnud: Tapetud kanad 90—165 s., kanapojad 30—75 senti, metspardid 100—150 s., tedred 150—175 s. tükk.

Kanamunad 8—10 senti paar.

Piimasaadused: Pütiwõi 160—175 s., meiereiwõi 185—190 s. kilo.

Juur- ja aiawili: Kartulid 50—55 senti, peakapsas 4—5 senti, hapukapsas 15 s., kaalid 5—7 senti, peedid 10 s., porgandid 7—8 senti, sibulad 25 senti, kõrwits 10 senti, türgiuad 20—25 senti, hernekaunad 35—40 s., herned 80 senti kilo, lillkapsas 5—30 s. pea, wärsked kurgid 150—250 senti sada, redised 5—6 senti kimp.

Puuwili ja marjad: Õunad 8—35 senti, pirnid 20—70 s., ploomid 40—90 s., kreegid 25 senti, punased õstrad 40 s., pohlad 25 senti, jõhwikad 20—23 s. kilo.

Seened 40—125 senti kilo.

Tartu turg.

Wiljaturul maksti: rukis terades 2.55—2.70 krooni 16 kg., rukkijahu 7.80—8.25 krooni 50 kg., rukkipüül 23—25 s. kg., nisu terades 21—23 s. kg., oder 15—16 senti kilo, odrajahu 15—20 s., loomajahu 10—12 s., odratangud 26—30, kruubid 27—32, tatratangud 26—30, herned 25—40 ja oad 25—35 senti kilo. Kaera wakast — 32 kg. maksti 3.35—4.00 int.

Lihaturul maksti sealiha sea wiisi 75—85 senti kilo, kilo wiisi 85—110 senti kilo, pekk 1.10—1.20 kr., sulatamata searasw 1.10 kuni 1.25 krooni, sulatatud searasw 1.40—1.50 krooni, loomaliha loomawiisi 30—45 senti kilo, kilo wiisi 35—80 senti kg., wasikaliha looma wiisi 40—60 senti kilo, kilo wiisi ostes 45—70 s. kilo, lambaliha 40—55 s. kg., wäikemüügil 45—75 senti kilo.

Piimaturul maksti: munapaarist 9 kuni 11 senti, taluwõist kg. eest 1.50—1.63 krooni, meiereiwõist 1.70—1.80 kr., lauawõist 1.85—2.00 krooni kilo eest, kohupiima kg. 25—30 s., 1-se waliku piim pudeleis 14—15 s. liiter, 1-se waliku piim lahtiselt 11—12 s., 2-se waliku piim lahtiselt 8—9 s. liiter. Wahukoor pudeleis ltr. 1 kr., hapukoor ltr. 0.90—1 kroon.

Aedwiljaturul maksid wärsked kurgid 60 s. kuni 1.20 kr. sada, hapud kurgid 1—3 s. tükk, kaalikad 3—8 s. tükk, sibulad 25—30 s. matt, wärsked kapsad 3—5 s. kilo, hapud kapsad 8—12 senti liiter, walged kartulid 1.50—1.60 s. wakk, punased kartulid 2.00—2.20 kr., tomatid 5—15 s. kg., õunad 10 kuni 35 senti matt, pohlad 15—20 senti, ploomid 40—100 s., pirnid 1—25 senti tükk.

Põllumees K. Sakk 70-a.

18. sept. pühitseb oma 70 a. sünnipäewa Kaarel Sakk, Kadrina tihelt. Undla walla ärksamaid põllumehi ja seltskonnategelasi.

K. Sakk sündis 18. sept. 1867. a. Undla wallas renditalupidaja pojana. Isa waraste surma puhul tuli K. Sakkil kui wanimal pojal juba 15-aastaselt peremehe-mured enda kanda wõtta kehwas renditalus. Selle talu ostis ta hiljem päriseks, wiies ta õitswale järjele sooharimis- ja maaparandustööde kaudu, olles sel alal esimesi pioneere ümbruskonnas. Ühtlasi töötas ta juhtiwail kohtadel paljudes oma walla ja kihelkonna asutusis ning organisatsioones.

Kolm aega järgemööda oli ta Undlas wallawanem, peale selle oli pikemat aega esimeheks Kadrina tarwitajate-ühingus, Undla walla kindlustusseltsis, waestelastekohtus ja mujal. Praeguseni on ta Kadrina kiriku nõukogu liige.

Juubilar on 7 lapse isa, neist on elus 6, 8 poega ja 3 tütart, kellest enamikule ta on wõimaldanud kutsehariduse omandamise.

Ehkki õrges wanaduses, ei pane K. Sakk weel praegugi käsi rüppe, waid, annud talu poja kasutamisele, rühib täie energia ja innuga kaasa uuendus- ja maaparandustöil Wohnjas, kus juhib wäimehe talumajapidamist.

Soowime, et tublil töömehel weel kauaks jatkuks terwist ja jõudu oma kutsealal töötamiseks.

Pommitati Madridi ja Valenciat.

Norra saatkonnahoone Valencias sai kahjustada. — Valitsusväed kõhklevad suure rünnaku ettevõtmisega.

ETA. Madrid, 16. septembril.

(Reuter.) Walitsuswastased pommitasid täna jälle pealinna. Nagu ametlikult teatatakse, on augustikuu jooksul Madridi langenud üldse 679 mürsku, mis on kahjustanud 589 maja, tapnud 10 inimest ja haawanud 56. Ühe augustikuu päewa jooksul olewat linna langenud 374 mürsku.

ETA. Valencia, 17. septembril.

(Reuter.) Valencia pommitamisel eile wiie lennuki poolt on surma saanud 22 isikut, nende hulgas 8 naist. 60 isikut on saanud haawata. Lennukid, mis olid tulnud Palmast (Majorca saarelt), pildusid alla 70 mürsku, tekitades hiigelsuuri kahjusid. Pommitamise tagajärjel kahjustada saanud ehituste hulgas on ka Norra saatkonnahoone.

Pealetungijaks frontidel on valitsuswastased.

ETA. Valencia, 16. septembril.

(Havas.) Sõjaministeeriumi teadaande järele walitsuswäelased on Guadalajara sektoris löönud tagasi walitsuswastased ja nende kätte on langenud seitse küla. Põhjafrondil walitsuswastastel on pärast kogu päewa kestnud ägedat wõitlust õnnestunud wallutada walitsuswägede positsioonid Lino ja Picoloroni juures. Leoni frondil walitsuswastased on wallutanud Cuetonergo. Lõunafrondil walitsuswastased ründasid Cabeza Mesadat, kuid nad löödi tagasi suurte kaotustega.

ETA. Barcelona, 16. septembril.

(DNB.) Caspes on aset leidnud Valencia walitsuse teenistuses seiswate õrgemate wälismaa õjawäelaste nõupidamine, kus tulid arutusele walitsuswägede uue suure rünnaku wõimalused ja wäljawaated. Anarho-sündikalistlike ühingute juhid ja ka kindral Pozas olewat kuuldawasti kawatsetud rünnaku wastu.

Poola waatleja uhuti merre.

Poola waatleja mittewahelesegamise kontrollis, kes Saksa laewa „Girgenti“ pardal oli Hispaaniast tagasi tulemas kontrollsadamasse, uhuti merel tugewast lainest üle parda ja uppus. Kõik päästmiskatsed jäid asjatuiks.

Õnnetus motoristiga Kiwiõlis.

Kolmapäewa õõsel juhtus Kiwiõli allmaa kaewanduses töötawa motoristi Gustaw Hansingiga raske õnnetus. Hansing, kes ajutise tööjõuna töötas põlewkiwi weomootoril, sai wagonettide tühjendamisel lõõgi käsiwarrele, mille tagajärjel murdus käsiwarre lun. Arstiabi saamiseks toimetati Hansing kaewanduse ambulatooriumi, kust ta hiljem saadeti kodusele rawimisele.

Saksa paraadil varises kokku tribüün

Tuhandel pealtvaatajal murdusid käed või jalad. — Diplomaadid päsesid tribüünilt põgenema.

Köln, 16. sept. (Reuter.)

Euskircheni lähedal Gertrudenhofi wäljakul toimuwa õjawäeparaadi ajal warises täna kokku pealtwaatajate tribüün. Paraadi oli jälgimas umbes 5000 inimest, nende hulgas hulk Reinimaa õrgemaid ametnikke ja wälismaa diplomaate. Kui paraadi algul pealtwaatajad tõusid püsti, et terwitada õjawägesid, warises tribüün kokku. Õnneks sündis see wõrdlemisi aeglaselt, nii et diplomaatidel ja õrgemail ametikandjail oli wõimalus tribüünilt põgeneda. Seewastu said paljud pealtwaatajad, kellede istekohad asusid tagapool, tribüüni kokkulangemisel wigastada. Pealtwaatajate jutustuste järele olewat enam kui tuhandel isikul murdunud käed wõi jalad, wõi nad olewat saanud muid wigastusi. Paljud said esimese abi kohapeal, kuna hulk isikuid paigutati Euskircheni haiglasse. Ka Belgia asekonsul on saanud wigastada.

Kohe pärast õnnetust lõpetati paraad ja õjawäeosad ruttasid wigastatuid abistama ja rusude alt wälja tooma.

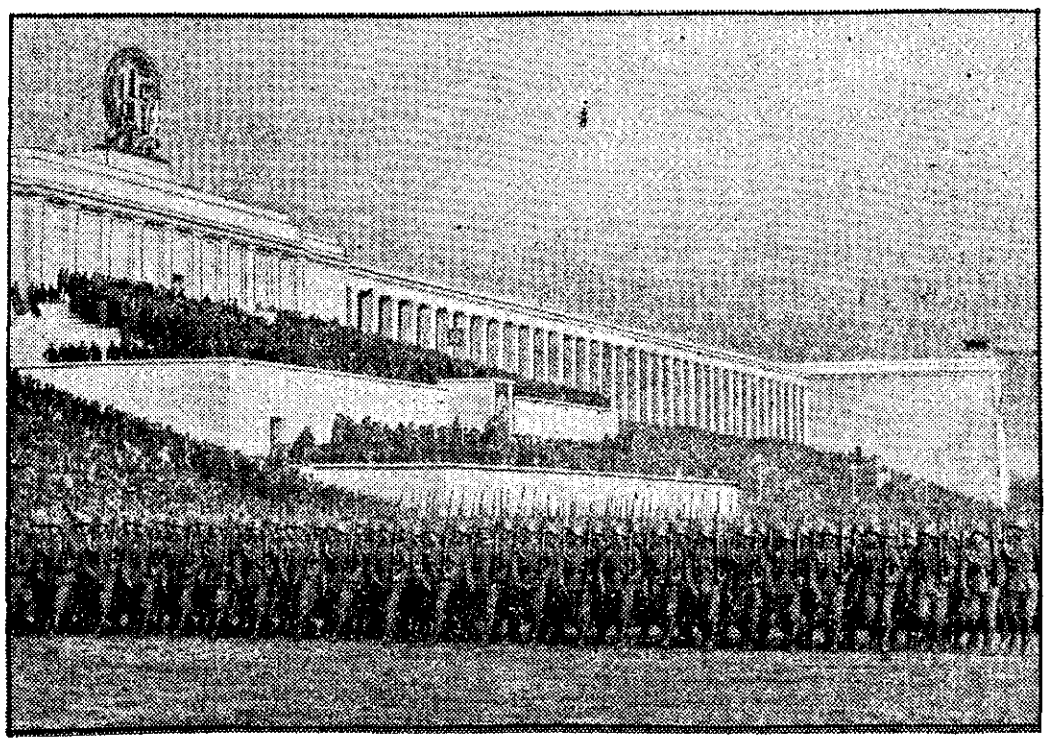

Nürnbergi kongressi lõpp.
Saksa rahwussotsialistliku erakonna päewad Nürnbergis lõppesid suure õjawäeparaadiga

Järvamaa noortele.

Miks peavad noored organiseeruma ja kus on see eriti tarvilik.

Kirjutanud ÜENÜ peainstruktor O. Uudeküll.

Arwukad mälestussambad ja lugematud seinatahwlid küll kirikute, kooli-, walla- ja seltsimajade seintel ja esistel kuldpealkirjadega ja pikkade nimestikkudega langenuist kõnelewad meile selget keelt neist ajust, mil wõideldi iseseiswuse eest ja rajati Eesti riiki. Ikka ja jälle tuletatakse siin-seal uhkusega meelde rahwa kogumistel ja pidustustel seda kangelasmeelt, mis wiis edukalt lõpule meie wabaduswõitluse...

Noored, kui iga rahwa tulewikulootus ja uhkus, peawad selleks olema walwel, et see meeleolu ja elujaatawus ning armastus oma riigi ja rahwa wastu, mis täitis noorte südameid Eesti riigi sünnil, ei kustuks, waid kantaks põlwest-põlwe edasi suurima kohustuse ja pühama tundega. Eriti meil, noortel, kes me oleme elanud üle riigi uuestisünni, oma rahwa raskemad wõistluse ja wõitluse ajajärgud, on täita ka suuremad kohustused oma kodu, kultuuri ja ühiskonna eluawalduste sisustamisel, kui seda wast järgnewail generatsioonidel.

Samal ajal, mil tuleme kokku oma suurpäewadeks, ühisteks üritusteks, samal ajal, kui meie rahulikult teeme oma igapäewast tööd, täristatakse siin-seal sõjariistu, wallutatakse rahwaid ja maid. Jõudude pinge üksikute rahwaste wahel on wägagi teraw ja ükski rahwas ei saa olla kindel oma senistele saawutustele ja edasiarengule, kui ta juhtkond pole ettenägelik ja kui tema pere pole küllalt kaine ning ühtekuuluw.

Oma maad, rahwast ja oma ettewõtteid armastaw, oma juhtkonda ja traditsioone hindaw rahwas on wõitmatu rahwas! — Teda wõib küll ajutiselt wallutada, kuid orjastada ja ühte sulatada ei iialgi...

Hinnates oma juhte, ei tarwitse meil otsida eeskujusi Saksast, Wenest, Itaaliast ja mujalt, ega lasta wõõrast poliitilist meelsust tungida meie ühiskonda ega kodudesse. Eriti arwuliselt wäike rahwas peab olema waba kardetawaist kõrwalmõjudest ja suunama kogu oma tegewuse järjekindlale ülesehitamisele.

Noored, kui suur osa oma rahwast, on suutelised saatma korda paljugi wäärtuslikku, eriti aga oma organisatsioonide arwel. Seepärast tuleb ka organisatsioonidele senisest rohkem omistada tähelepanu. Wähe sellest, kui on antud wälja noorsootegewust soodustawad seadused. Kindlasti peab leidma ka wõimalusi kohtadel wastawalt eeskirjadele ja seadustele neid soodustusi kasutada. Igasse keskusesse, kes läheb waikides mööda sellest suurest ühiskondlikust küsimusest, tekib tühik, mis alles aastaid hiljem end terawalt annab tunda.

Kui jälgida pea lõppenud noorte suwehooaja tegewust, siis wõib küll rõõmustawalt öelda, et Järwamaal wõib sellega wahest tänawu esmakordselt jääda rahule.

Edukaks tööks on tunduwalt aidanud kaasa käesolewa aasta kewadtalwel moodustatud ÜENÜ Järwa keskkorraldus, milline organ pingutawa tööga on saawutanud nii mõndagi suurt ja wäärtuslikku. Ka on kaswanud tunduwalt organiseeritud noorte pere wastasutatud ÜENÜ osakondade arwel. Nii töötawad juba täies hoos lisaks endistele Lehtse, Lahu-Nõmküla, Rägawere ja Kärewere osakonnad. Hinnatawat tööd on teinud siin-seal teotsewad maanoorte ringid ja koolide juures töötawad noorte koondised. Heatahtliku suhtumisega on ka maakonna häälekanda „Järwa Teataja" tiiwustanud noorte tegewust. Tahaks loota, et see wahekord püsib ja weelgi tiheneb, olles peale kõige muu ka noorte häälekandjaks, nende huwide ja ideede eest wõitlejaks ja saawutuste tunnustajaks.

Üldiselt on aga suur osa noori weel organiseerimata, eriti maakonna lääne- ja lõunapoolses osas. Warem aga, kui ei moodusta kogu maakond noorte organisatsioonide näol üht terwikut, ei saa ka kõnelda, et see wõi teine maakond töötaks kultuurpõllul hästi, ega saa ka teda eeskujuks seada teistele.

Kool ja kodu ilma noorte organisatsioonita jätawad paratamatult kaswawale noorele tühiku ja alaliselt meie põeme kriisi nii juhtide kui ka tublide liikmete alal. Seepärast on hädawajalik, et noorte koondised nagu iseendast tekiksid igasse külla ja keskusesse ja et neist käiks siis läbi ja saaks esimese ühiskondliku kooli kõik tulewased üksköik milliste seltside-ühingute juhid ja liikmed. Ei ole niiwõrd tähtis ühing ega selts, kuhu kuulutakse — tähtis on töö ja kõik see, mida õpitakse.

Takistuseks sageli aga on meie praegutöötawate wanemate orgide juhtide wäärarwamused, kes tihtigi näewad uues asutatawas noorte koondises majandusalal wõistlejat ja tõrjuwad noored, enne kui wajab neid wanem organisatsioon ise, 5—6 aastaks ühiskondlikult tööpõllult eemale. Unustatakse ära, et noorte tegewus on kõigepealt haridus-kaswatuslikul alal ja alles wiimasena haarab majandusküsimusi. Nii kaswab meile aga järjest peale uut pere, kes on wilumata juhtimises ja passiiwne igasuguses tegewuses — ühiskondlik kiratsemine muutub nagu harjumuseks.

Nagu tublis perekonnas tahawad wanemad mõista oma poegi-tütreid ja teewad kõik, et neist kaswaksid wäärilised järeletulijad — nii peab see sündima ka ühiskonnas. Mitte ei waja noored üksnes nende tegewuse pooldamist, waid ka kõigekülgset toetamist. Pole ka ainuüksi neisse kohtadesse noorte koondiste ellukutsumine õigustatud, kus noori ja juhte külluses, wajawad ka need noored ühiskondlikku arengut ja meelelahutust, kes on eemal suurematest keskustest ja asutustest. Nad wajawad weel rohkemgi! Seepärast enam tähelepanu neile noortele, kes niikuinii peawad leppima wähesega. Muutugu neile nende oma organisatsioon wäärtuslikuks ja loowaks keskuseks, kus leiaks kaswaw ja otsiklew waim elamusi ja edasiarengu wõimalusi.

Seda teed sammudes kaswab meie noor pere oma maad ja rahwast armastawaks teowõimsaks ühiskonnaks.

Algaw sügishooaeg, mil tegewus kandub ikka enam ruumidesse-kodudesse, olgu ühtlasi meie noorperet organisatsioonidesse juhtiw ajajärk. Asendada senini aastaid kestnud noorte logaelu wäärtusliku ja organiseeritud ühiskonnatööga — see olgu iga wanema ja aktiiwsema tegelase üheks ilusamaks ülesandeks. Ja noored, teis endis peab leiduma tuld ja armastust oma ulatusliku tööpõllu wastu.

Teenida oma rahwast ja riiki, süwendada oma järanewale põlwele sama waimu ja kodumaa-armastust, mis leegitses meie wabaduswõitluse ajajärgul, on elu täielik mõistmine ja edasikandmine.

Paide wõõrastemaju ähwardab sulgemine?

Pisitoiming, mis unustatud täitmata.

Kolmapäewal toimus Paides kontroll üldterwishoidliku olukorraga tutwunemiseks. Kontrolliti toiduainete- ja lihakauplusi, pagaritööstusi, restorane, wõõrastemaju ja juukselõikajate ärisid. Kontrollimisel suuremaid puudusi, lohakusi ega mustusi ei esinenud. Mõningais kohtades aga juhiti omanikkude tähelepanu ruumidele, milliseid wajawad lupjamist wõi wärwimist. Weidraks on kujunenud Paide wõõrastemajade seisukord. Teatawasti kewadel kehtima hakanud sundmäärusega on kindlaks määratud wõõrastemajade täpne ruumide jaotus. Kohalikud wõõrastemajad aga ükski ei wasta sundmääruses ettenähtud tingimustele, ning selle järele otsustades kuuluksid sulgemisele. Wõõrastemajadel on lubatud edasi töötada ainult linnawalitsuse sellekohase loa põhjal. Kontrollimisel selgus, et mitmel wõõrastemaja pidajal puuduwad eeltähendatud load. Kui ka järgmiseks kontrollimiseks linnawalitsuselt lubasid ei muretseta, siis wõidakse sellest teha järeldusi, mis ei tule ettewõtjaile kasuks.

„Järwapojad" sõidawad Põltsamaale.

Kuna Kiwiõli jalgpallimeeskond loobus Paidesse tulekust, siis „Järwapojad" said kokkuleppele Põltsamaaga, kus peetakse tulewal pühapäewal wõistlus. Paidest sõidetakse wälja pühapäewal kell 1 paiku ja soowijail on wõimalik kaasa sõita.

Maawalitsus peab silmas maanteid.

Kolmapäewal Järwa maawalitsuse koosolekul esitati teedeministeeriumile kinnitamiseks maawalitsuse teedekapitali maksude wõtmiseks 38/39. eelarweaastaks järgmised normid lisakinniswaramaksu kinniswarade määrast. Maksu alla kuuluksid wabrikute ja tööstuste ehitused, sisseseaded, hooned, millede puhaskasu üle 35 puhtakasurubla, riigi metsad, kui nad ei wõta osa teede tegemisest naturaalkohuste alusel. Normid on määratud eelmise aasta eeskujul maksimaalses ulatuses, kuna teedekapitali tulud on wäikesed ja neist ei jätku teede ehitamiseks ega korrashoiuks. Samal koosolekul kinnitati administratiiw osakonna juhataja esitis, millega uute seaduste ilmumisel rida sundmäärusi, määrusi, teadaandeid ja nimekirju kuulub mittemakswaiks, peale wastawa teate ilmumist „R. Teatajas".

Wõhmuta wallawolikogu oli koos.

Neil päewil toimunud Wõhmuta wallawolikogu koosolekul wõeti wastu walla 1937/38. a. lisaeelarwe nr. 2, mille järgi tulud-kulud suurenewad 260 kr. wõrra. Samala koosolekul soowitati Adele Johansoni Seliküla asunduse „Uueni nr. 56" talu peale maasaajaks põlise pidamise õigusega. Rea teiste päewakorra punktide hulgas oli arutusel ka koolimajade korrastamise küsimus.

Keerulised lood lehmaga.

Paides elutsew Albert Lihting awaldas Paide kriminaalpolitseile, et tema on ostnud Särewere wallast Laupa asundusest lehma, mille eest maksnud 90 krooni. Temaga olnud kaasas ka Ed. Liiber, kes toimetanud lehma Paidesse. Peale lehma ostmist hakanud mehed Paides napsitama. Wahepeal müünud aga Liiber lehma 130 krooni eest ära ning saadud rahaga sõitnud Koigi walda ostma loomi. Wiimase asjaolu selgitaski politsei. Liiberi käest saadi suurem osa raha kätte.

Wajangu toetab kehwemaid kodanikke.

Wiimasel Wajangu wallawolikogu koosolekul tegi sekretär teatawaks, et perekonnakirjade korraldamisel walmistab raskusi asjaolu, et kehwematel kodanikel raske tasuda neid summasid, mida läheb tarwis dokumentide nõutamiseks teistest kohtadest. Wolikogu küsimust kaalunud, otsustas lubada kasutada kantseleikuludest kuni 20 krooni perekonnakirjade korraldamiseks tarwisminewate dokumentide muretsemiseks.

Hilda Laube sängitati maamulda.

Eile sängitati maamulda Paide Reopalu kalmistul pr. Hilda Laube, kelle puusärki panek toimus suurearwulise rahwahulga ja naiskodukaitsjate osawõtul eelmisel õhtul leinamajas Rüütli tänawal. Kadunut ta wiimsel teekonnal oli saatmas suurearwuline sugulaste, sõprade, tuttawate ja naiskodukaitsjate pere, kelle ridadesse ta kuulus. Wärskele kalmule asetati hulk pärgi ning lilli ja üteldi sooje järelehüüdeid. Matmistalituse nii kodus kui kalmul pidas praost G. Pärli.

J.-Jaani suurtööstuse waremeil keeb jälle elu.

Waatamata sellele, et Järwa-Jaani kohutawast tulikahjust on möödunud waewalt paar nädalat, pakub tuleõnnetuse koht juba hoopis teisi ilmet. Waewalt oli möödunud mõni päew tulikahjust, kui juba kahjusaaja ins. P. Pentre alustas kiiretempolist tööstuse ülesehitamist. Kuigi tänawu wast ei sundeta tööstust endises ulatuses ülesehitada ega käima panna, toimub see siiski osaliselt. Lihtjahwatust wõetakse wastu juba paari nädala pärast.

Kuna tööstuse häwinemisega J.-Jaani alewik jäi elektriwalgustuseta, siis esmajoones on asutud elektri jõujaama korrasseadmisele ja loodetawasti juba tulewa kuu alul jõutakse nii kaugele, et wõidakse alewikule uuesti anda walgustust. Järgmisena on kawas jahu- ja saeweski korrasseadmine, millega aga waatamata kiiretempolisele tööle, käesolewal aastal täies ulatuses walmis ei jõuta.

Ruumide kitsikus Tapa algkoolis.

Lastewanemate koosolek arutas päewamuresid.

Kesknädala õhtul peeti Tapa linna algkooli lastewanemate koosolekut, millest osa wõtsid 118 lastewanemat. Koosolekut juhatas E. Kerde, protokollis J. Jürima. Koolijuhataja abi Ed. Litter refereeris teemal „Kool ja kodu", kuna koolijuhataja J. Kroon andis wanemaile ülewaate kooli tegewusest. Järgnewail walimisil waliti lastewan. esindajaiks õppenõukokku A. Waher, hoolekokku E. Kerde, K. Wernik ja M. Puusepp.

Läbirääkimiste all tõsteti koosolijate poolt üles koolis walitsewa ruumide kitsikuse küsimus, mille ümber wahetati elawalt mõtteid. Kuna kool tänawu töötab 12 klassikomplekti ja 438 õpilasega, siis ei jatku olemasolewaist klassiruumest. Ruumide puudusel on käsitööklass praegu paigutatud hoowil asuwasse, kütmata ruumi ning riietehoiu ruumi klassi alla wõtmise tõttu, riided paigutatud koridori. Ka toonitati lastewanemate pool lastele suurel wahetunnil sooja tee wõi piima wõimaldamise wajadust, mida aga samuti takistab wastawa ruumi puudumine. Ruumide puudusest ülesaamiseks esitati kooli hoolekogu poolt juba m. aastal linnawalitsusele kawa wastawate ruumide ehitamiseks koolimaja pööningukorrale, milline kawa küll linnawalitsuse poolt heaks kiideti, kuid krediidi puudusel seni teostamist pole leidnud. Lastewanemate koosolek awaldas soowi, et hoolekogu lastewanemate nimel paluks linnawalitsust mainitud ehitusi läbi wiia wõimalikult peatselt, soowitawalt juba käesolewal aastal, et saada üle praegusest ebaterwislikust olukorrast koolis.

Kindel informatsioon teede sulgemisest.

Teedeministeeriumi uued korraldused kõikidele maawalitsustele.

Eile saabus Järwa maawalitsusele ringkiri teedeministeeriumi maanteede walitsuselt, milles juhitakse tähelepanu sellele, et maawalitsused ei ole seni küllalt ulatuslikult teatanud ühest wõi teisest tee ajutisest sulgemisest teede, sildade wõi truupide paranduste puhul. Nüüdsest alates tuleb sulgemistest teatada wähemalt kaks päewa enne sulgemist maanteede walitsusele ja prefektile, ühtlasi tuleb sellest kuulutada kohalikus ja ühes Tallinna ajalehes. Kohtadelt, kus tee suletud, **tuleb korraldada hädaohutu ümbersõit, kusjuures ümbersõidu algusse ja lõppu tuleb paigutada üles kollasel tagapõhjal ümbersõidutee** skitse, kujutatud punase wärwiga. **Märgitud peawad olema musta wärwiga ümbersõidutee** harud. Seletawad lauased, mis pannakse wälja samasse, peawad olema selgesti loetawad wähemalt 6 meetrile (tähtede kõrgus wähemalt 4 sm, paksus 5 mm).

Ringkirjas juhitakse ühtlasi tähelepanu sellele, et paljudel teedel puuduwad weel rahwuswahelised märgid, signaallauad, kilomeetripostid, piiripostid, piketkiwid, kohati on kirjad neil tuhmunud. Esimese klassi teedel tuleb need seadida käesolewa aasta jooksul korda, teise klassi teedel tulewal aastal.

Lõpuks on märgitud, et paljud truubid wiskawad sõidukeid, kohati on tee kurwid wõsaga ja rohuga, samuti teeserwad kaswanud kinni. Ka need puudused tuleb kõrwaldada. Tee keskel ei tohi olla kiwe ega lahtist kruusa, mis ohtlik madalatele autodele.

Sõjawäele osteti hobuseid.

Paremad hobused ja ka hinnad olid Türil. — Kalleima hobuse eest saadi 850 krooni.

Teisipäeval ja kesknädalal toimus Türil ja Paides sõjaväele ratsaväe-hobuste ostmine. Hobuseid toodi kokku ligi 80, neist Türile 50 ja Paidesse 30. Ostukomisjon leidis, et müügiks pakutavate hobuste kvaliteet ei tõuse üle keskpärasuse, Paidesse toodud hobused olid üldiselt isegi alla keskpärase. Eeltoodud põhjusil osteti Türilt 17 ja Paidest ainult 8 hobust. Ostetud hobuste keskmiseks hinnaks oli 700 kr. Kõrgema hinna sai Türil H. Tuuleveski, kelle 3½-aastasest täkust makseti 850 krooni. Paides makseti kõrgem hind Albu valla peremehele Jüri Pällile, kes oma 3-a. täkust sai 750 krooni. Muide olgu märgitud, et Mäo valla peremees Jüri Kotkas müüs sõjaväele juba 8. hobuse, saades viimasena müüdu eest 700 krooni, millist hinda ta varemail aastail pole saanud. Kuigi hindu tuleb täiesti rahuldavaiks pidada, sellele vaatamata Paides keegi peremees oma vastuvõtukõlbulist täkku 700 kr. eest ei müünud, soovides hinnaks 800 kr., mille järele hobune jäigi vastu võtmata.

Vastuvõetud hobused paigutati kohe vaguneisse ja saadeti edasi sõjaväeüksustesse. Vastuvõtukomisjon sõitis Järvamaalt edasi Viljandimaale, kus toimuvad järgmised hobuste ostmised.

Wargused Tapa ümbruskonnas sagenewad.

Ööde pimedaks muutudes on Tapa ümbruskonnas hakanud sagenema wargused, kusjuures eriti harrastatakse lammaste näppamist. Nii warastati ööl wastu 14. skp. Nõmküla wallas, Naistewälja külas, „Willemi" talus elutsewa Eduard Hõbemägi lahtisest loomalaudast kaks lammast, 40 kr. wäärtuses. Eelmisel nädalal warastati Albu wallas, Sääsküla, Helmi Walkenlault noor oinas, kes oli koos teiste lammastega ristikheina põllul köies. Waras oli kaasa wiinud ka köietamise keti. Kahju 11 kr.

Nõmküla wallas, Saiakopli asunduses elutsewa Andrei Allik'a lukustamata elutoast warastati seinal rippuwa pintsaku taskust rahakott 11 kr. rahaga. Undla walla elanikult Wanda Laissaarilt warastati Imastu asunduses peol wiibides jalgratas 80 kr. wäärtuses.

Lehtse wallas, Pruuna külas elutsewalt Johannes Puusepalt warastati 20 pudelit kodust weini, 10 kr. wäärtuses. Tapa krim. politsei poolt toimetatud juurdlusel tehti kindlaks, et warguse on toime pannud sama talu sulane Paul Rausberg, kes aegajalt näpanud peremehe weinitagawarast endale „tujuparandajat". Rausberg wõeti warguses wastutusele.

Koosolek Jüri Wilmsi monumendi püstitamise toimkonna moodustamiseks.

Pühapäewa õhtu kella 18-ks on sellekohase ajutise toimkonna poolt Tapa tuletõrje pritsimajja kokkukutsutud kõigi Tapa majanduslikte ja kultuuriliste organisatsioonide esindajad ühiseks nõupidamiseks Jüri Wilmsi monumendi püstitamise asjus Tapale, J. Wilmsi platsile.

Suurele, sangarisurma läbi lahkunud riigimehele mälestusmärgi püstitamine tema nimelisele platsile, on seatud Tapa seltskonna auküsimuseks, ning sellele kaunile üritusele kaasa aitama loodetakse eelolewal wabariigi 20. juubeliaastal ühendada kõiki Tapa organisatsioone. Üritus on Tapal kui ka wäljaspool leidnud sooja poolehoidu ja kuigi sellekohase fondi walitsemise toimkonda pole weel moodustatud, on juba selleks otstarbeks tehtud sissemakse mõnede seltskondlikkude organisatsioonide ja J. Wilmsi platsi ümbruse majaomanikkude poolt. Koosolekul moodustakse monumendi püstitamist korraldaw toimkond, kes kohe alustaks sellekohaste eeltöödega. Kunstitegelaste kalkulatsioonide järele läheks monument maksma umbes 1200—1500 krooni.

Uudiseid koolipõllult.

Koeru algkooli õpetaja kohalt on wabastatud klassikomplektide arwu wähenemise tõttu 1. septembrist arwates õpetaja Elli Ilomets ja arwatud tasusaamise õigusega õppejõudude reserwi. Rakke walla Lahu algkooli õpetajaks on kinnitatud 1. septembrist arwates Meeta Pärnamägi, Esna walla Õõlla algkooli õpetajaks 1. augustist arwates Henn Ründwa, kuna Agnes Karbe on kinnitatud 1. septembrist arwates maawalitsuse teise tagawaraõpetaja kohustetäitjaks. Rakke wallawalitsus esitas õpetajaks walla kulul ülalpeetawale 6-dale klassikomplektile Josephine Ondruj.

Järwa maawalitsuse sellekohase järelepärimise peale wastates teatab haridusministeeriumi kooliwalitsus, et naisõppejõud on lubatud sünnituste puhul wabastada kohustustest, nagu see wastawas seaduses ette nähtud, wäljaspool tunnikawa ette nähtud tööajast. Tunnikawast tunde poolitada ei saa.

Igale noorele ja igale vanale on sõbraks, nõuandjaks ja juhatajaks

Järvamaa häälekandja „Järva Teataja"

Tellige otsekohe lähemast postiasutusest „Järva Teataja"!

Jätkame alustatud kodukaunistamist!

Ärgu ununegu pidew töö, mis wiib maa wastu ilule ja õitsengule.

Sügise lähenemisega on aeg mõtelda ühtlasi nendele töödele, mis seisawad kõikjal weel ees kodukaunistamise aktsiooni jätkamisel. Peame pidama meeles, et kodukaunistamise hoogtöö on pidew ja pikk, kuid ta wiib maa wastu ilule ja õitsengule, süwendab kodu-armastust ja -austamist. Järwamaa on seni esinenud kodukaunistamise alal kõigiti kiitust pälwiwalt, on sammunud sel alal juhtiwal kohal maakondade esireas — seda positsiooni tuleb hoida.

Mida teha siis algawal kodukaunistamise hooajal? Peab otsekohe kinnitama, et töid ja toiminguid siin on palju. Seda ei ole weel palju, mis tehtud wilja- ja ilupuude ning põõsaste ja elustarade istutamise alal. Siin tuleks kõigil panna energiliselt käed külge. Ei ole ülearune, kui juba kõige lähemas tulewikus asutakse jällegi hoogsalt korraldama waldades, alewikes, külades, asundustes ja koolides instutamistalguid ja päewi, korraldama ka propagandanädalaid. Palju on kuiwanud ja murdunud seni istutatud põõsastest ning puudest — need tuleb asendada nutega. Sama hoogsalt tuleb aga ka jätkata awalike maanteede ja sissesõiduteede äärde puude istutamist, wiljapuuaedade rajamist ja täiendamist, tuulekaitseks kuusehekkide ja ilupuude istutamist. Ning mida kuski ega kunagi ei tohiks unustada: seni tehtud töid tuleb ka hooldada, neid tuleb kaitsta, sest muidu on tööd tehtud asjatult.

Seni on olnud kuulda tihti kurtmisi istutusmaterjali puudusest. Seda teatud määrani põhjendatud wäidet arwestades tuleb tõsiselt soowitada puukoolide asutamist. Seni on meil neid weel liigagi wähe. Riigimetskondadest on wõimalus ka sügisel saada mitmesuguseid puutaimi. Wastawad korraldused metskondadele on tehtud ning soowijatel tuleb rutata.

Olgu lõpuks märgitud, et juba kõige lähemal ajal kodukaunistamise hoogtöö Järwa maakomiteel on kawas wastawate juhiste laialisaatmine wallakomiteedele, et need wõiksid asuda kawakindlale tegutsemisele. Kuid wallakomiteede esimeseks ja tõsiseks ülesandeks on otsekohe täiendada oma koosseisusid ja rutata tarwilike eeltöödega. Käesolewa aasta sügise saawutused ei tohiks kujuneda wäiksemaiks kewadistest.

Türi uudiseid.

Märatses restoranis. Jahimeeste seltsi restoranis hakkas märatsema Esna wallas elutsew Johannes Lainewool. Kui restoranipidaja meest korrale kutsus, hakkas ta wiimasele wastu. Politsei koostas mehele protokolli.

Tööwigastusi. Trepilt libisedes sai paberiwabrikus seljast wigastada bingenitööline Maria Kaarlson.

Türi koguduse asjade loterii andis puhast 366 kr. Türi koguduse poolt korraldatud asjade loterii andis puhast ülejääki kogudusele 366,50 kr.

Sai tundmatult hoobi näkku. Särewere wallas Lokuta asunduses elutsew Johannes Lääts awaldas politseile, et temale on Türil Wiljandi tänawal wastu tulnud keegi tundmata meesterahwas, kes küsinud, kas ta nimi on Raks. Enne kui tema, Lääts, saanud sellele wastata, löönud tundmata wõõras talle mingi nüri asjaga otsaette, tekitades näole 3 sm. pikkuse haawa. Peale löömist on mees kadunud. Sündmust pealt näinud isikute teadmisel olewat lööjaks olnud keegi Traogotti nimeline mees, kelle elukoht Särewere wallas.

Spordiring sõidab Narwa. Pühapäewal sõidab Türi spordiring Narwa, kus toimub jalgpalliwõistlus A-klassi üldmeistriwõistluste sarjas Narwa „Wõitleja" ja Türi spordiringi jalgpallimeeskondade wahel. Matshi wõitmisega awaneb spordiringil wäljawaateid liiduklassi pääsemiseks.

Näitekursuste lõpetajad koos. Esmaspäewa õhtul pidasid Türil korraldatud lawakunstikursuste lõpetajad ühise koosoleku edaspidise töökawa korraldamiseks. Koosolekut juhatas „Tungla" esimees H. Raba, kes tutwustas koosolijaid „Tungla" edaspidise töökawaga. Järgmise tükina tahetakse lawale tuua A. Mälgu „Õitsew meri". Tüki lawastajaks tahetakse jällegi kutsuda haridusliidu lawakunsti konsulent H. Sots.

Tapa sõnumeid.

Tapa skaudid wõistlesid. Läinud nädala lõpul Tapa sk. mal. korraldas oma sügisesed kergejõustiku esiwõistlused. Wihmastele sügisilmadele waatamata kujunesid tagajärjed rahuldawaiks.

A klassis: kaugus — J. Talwe 6.29 (Uus rek.); kõrgus — J. Talwe 150; kuul — H. Ülesoo 12.04; ketas — J. Talwe 32.37.

B klassis: 60 m. — W. Roode 7,4 (uus rek.); kaugus — W. Roode 5.69; kõrgus — W. Roode 140; kuul — E. Welpler 9.93; ketas E. Welpler — 26.12.

C klassis: 60 m — H. Einpaul 9,4; kaugus — H. Einpaul 4.67; kõrgus — W. Raidma 110; kuul — H. Einpaul 7.94; ketas — H. Einpaul 23.85.

Hundipojad: 60 m. — E. Raidma 10,8; kaugus — E. Raidma 3.81; kõrgus — 105 E. Raidma.

Ringi ümber Järwamaa.

Tarwitas alaealise juures wägiwalda. Käru wallas Kurena talus elutsew Juhan Tuisk teatas politseile, et tema alaealise tütre Helmi juures on tarwitanud wägiwalda Lelle wallas elutsew Oswald P.

Sai teel peksa. Tapal, Koidu tän. elutsew Johannes Terner awaldas ametiwõimudele, et Undla walla piires tunginud temale teel kallale sama walla elanik Joh. Kullatamm, kes löönud talle kiwiga pähe ja rebinud katki palitu. Tüli tulnud sellest, et Kullatamm süüdistanud Terneri oma hobuse saba warguses.

Kaitseliidu naiskodukaitse Anna jsk. korraldusel toimub 3. okt. s. a. Purdi rahwamajas pidu, kus ette kantakse Lutsu „Saul õnnest". Lawastajaks on Aare Niinemägi. Samas esineb Oskar Lutsu loominguist ettekandega Purdi algk. juhataja E. Rungi.

Mees jäi weduri ette.

Eile hommikul kell 4.55 jäi Türi-Kärewere raudteejaamade wahel 28 km. pikk. 3 kohal reisirongi nr. 13 weduri ette Tallinnas Õnne 3 elutsew Julius Mihkli p. Liiwak, 40 aastat wana. Kokkupõrkel paiskas wedur mehe raudtee muldkehale nii õnnelikult, et ta ei saanud üldse wiga. Mees toimetati Türi raudteejaama. Rong peatus õnnetuse kohal 5 minutit.

Kiriklikke teateid.

Paide kirik. Pühapäewal jumalateenistus kell 11 homm. Jutlustab õp. Pärli. Kell 4 p. l. kogudusemajas lastetund. Jutlustab õp. Pärli.

Tapa-Jakobi kirik. Pühapäewal kell 11 homm. köstri jutlus. Kell 7 õhtul liturgiline õhtu-jumalateenistus surnuaial. Laululehed.

Anna kirik. Pühapäewal kell 11 homm. köstri jumalateenistus.

Ambla kirik. Pühapäewal kell 10 homm. Aegwiidus jumalateenistus ilma armulauata. Laululehed. Õp. Annast. Kell 11 homm. kirikus jumalateenistus armulauaga. Õp. emer. J. Willberg. Kell 17.30 Roosna seltsimajas jumalateenistus. Laululehed. Õp. Annast.

Järwa-Madise kirik. Pühapäewal jumalateenistus kell 12 päewal Risti algkoolis. Õp. Wieckmann. Kirikus jutlustab M. Wõesa. Peale jumalateenistust koguduse lauluharjutus.

Koeru kirik. Laupäewal kell 7—8 õhtul — oreliõhtu. Pühapäewal jumalateenistus kell 11 homm. Õp. Pähn. Lauluraamat. Esmaspäewal kirikukoori lauluharjutus kog. kantseleis. Samas wõetakse wastu uusi lauljaid. Teisipäewal kell 9 õhtul kooriharjutus Wao koolimajas.

Järwa-Jaani kirik. Pühapäewal jumalateenistus harilikul ajal.

TAPA KINOTEATER „KALEV"

Reede, 17.—20. septembrini

Eeskava, mis rahuldab ka nõudlikumat külastajat.

Põnevasisuline salaluure suurfilm!

„Õhutorpeedo — 48"

Dramaatilisim ja omapäraseim seniseist spionaažfilmidest. Salaluure agentide pingutuste sihiks on leiutis, mille osa sõja korral väga tähtis.
Peaosades Andrey Barag, Otomar Korbelar, Zita Kabatov.

2. Lisaeeskava.

Algus: ärip. kell 20, pühap. kell 18 ja 20.

Tapa Ühispank

Tapal, Esplanaade 2, telefon 50.

Arveteseis 1. septembril 1937. a.

Aktiva.		Passiva.	
Kassa	19.970.12	Osakapital	33.110.—
Hoiuarved	25.639.47	Tagavarakapital	10.288.82
Väärtpaberid	14.070.96	Amortisatsioonkapital	2.873.30
Diskonteeritud vekslid	320.296.92	Hoiusummad	319.687.17
Tähtajalised laenud	2.192.10	Riiklikud laenud	3.071.50
Riiklikud laenud	3.044.50	Korrespondendid	15.124.19
Konto-korrent laenud	5.232.57	Väljaantud garantiid	3.500.—
Korrespondendid	2.432.76	Tulud	23.536.08
Garantii deebitorid	3.500.—	Muud passivad	6.669.88
Vallasvara	2.873.30		
Makstud %% ja kulud	10.535.49		
Muud aktivad	8.072.75		
	Kr. 417.860.94		Kr. 417.860.94

Panga juures asub: Ühistegelik Kindlustusselts „Tapa" ja „Järva Teataja" Tapa abitalitus.

Juhatus.

Soovitakse osta

prugitud, heas töökorras

lokomobiili

küttepinnaga 9—12 ruutmeetrit. Pakkumised ühes lubatud aurusurwe äratähendamisega ning hinnaga saata Kihme Piimaühingule, aadress: Arawete, Tassi.

Wärskelt põletatud head

rõngaspae lupja

saada Kuusna lubjatööstusest. Sama lubi müügil ka Päinurme Majandusühisuses.
Austawalt Rud. Õunapuu.

Tapale wajatakse kohe

köögiteenijat.

Kaubelda restoran „Pariisis", Tapal, Lai tän. 8.

Wajatakse

lapsehoidjat,

wõib olla tütarlaps wõi wanem daam. Teatada kirjalikult Laupa ag. Laupa algkooli juhatajale. Lähemaid teateid saab ka selle lehe talitusest.

Kuulutage „Järva Teatajas"

Riide- ja valmisriideäri

Paides, Pikk 2 **A. RUUS** Paides, Pikk 2

Soowitab suures walikus mõõdukate hindadega sügishooajaks kohale jõudnud naiste ja meeste ülirõiveid. Moodsaid siidi-, puuwilla- ja willaseid kleidiriideid. Wateeritud tekke. Köögi- ja lauanõusid.

Vodja Põllutöökoolis

algab õppetöö 11. okt. s. a.

Õpilasteks wõetakse wastu isikuid, kes wähemalt 16 aastat wanad, algkooli haridusega ja talu tööd tunnewad. Kooli majapidamises tehtud tegelikkude tööde eest makstakse õpilastele tasu. Kooli teoreetilise ja praktilise kursuse lõpetanuile antakse töö juhataja kutse ja muretsetakse wastaw koht. Lähemaid teateid saab kooli juhatajalt. Aadress: Wodja ag., telef. Paide 36.
Kooli juhataja.

Moe- ja pudukauplus **O. VOLMER**

Paides, Pikk tän. 2.

Maa- ja linna alg- ja täienduskooli õpilastele saadaval kooliõpilaste

vormimütsid.

Daamidele kohale jõudnud sügishooajaks moodsad kübarad ja pudukaubad. Hinnad mõõdukad.

Kukfema Toorlina wabrik ostab iga päew piiramatul arwul leotatud põllukuiwi

linawarsi

kohemaksetawa raha eest. Hind linawarte wäärtuse järele. Telefon: Järwa-Jaani 47. Juhatus.

A.-S. „Ühiselu" trükk, Tallinnas.